

Onzichtbare risico's in het Draadloze Tijdperk

Karel & Caroline van Huffelen

Deel 1

Alles over gezondheidseffecten van mobieltjes, draadloos internet,
snoerloze huistelefoons (DECT) en zendmasten

Inhoudsopgave

Prelude

Deel i	Kink in de kabel!
Deel ii	Een 'zendmast' in huis, school en kantoor (1)
Deel iii	Mobiel bellen
Deel iv	Bewijs van schade voor de gezondheid
Deel v	Een 'zendmast' in huis, school en kantoor (2)
Deel vi	Zendmasten en antennes
Deel vii	Alternatief, bescherming en tips

Appendix 1–9

Tot besluit

(Gedetailleerde inhoud op de pagina's 8 tot en met 10)

Inhoudsopgave

	Prelude	11
Paragraaf 1:	Proloog	13
Paragraaf 2:	Dankwoord	15
Paragraaf 3:	Ten geleide	17
Paragraaf 4:	Voorwoord van Marcel Messing	19
Paragraaf 5:	Inleiding door de auteurs	23
	Hoofdwerk	31
Deel I	Kink in de kabel!	33
Hoofdstuk 1:	Wie zichzelf een kool wil stoven, die golft hem micro in de oven	35
Hoofdstuk 2:	Leven onder hoogspanning	49
Deel II	Een 'zendmast' in huis, school en kantoor (1)	63
Hoofdstuk 3:	Metten is weten!	65
Hoofdstuk 4:	Vluchten kan niet meer!	69
Deel III	Mobiel bellen	73
Hoofdstuk 5:	Achter de feiten aan	75
Hoofdstuk 6:	Hersenkanker	79
Hoofdstuk 7:	Genetische schade	85
Hoofdstuk 8:	Gebrek aan integriteit en visie	91
Hoofdstuk 9:	Wetenschappelijke doorbraak	95
Deel IV	Bewijs van schade voor de gezondheid	103
Hoofdstuk 10:	Het BioInitiative Rapport: een andere kijk	105
Hoofdstuk 11:	Meta-analyses waar niemand omheen kan	115
Hoofdstuk 12:	Het verband tussen autisme en elektromagnetische straling	137
Hoofdstuk 13:	Nieuwe wetenschap, nieuw wereldbeeld	143

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 14:	Een bloemlezing van weetjes, wetenswaardigheden en wetenschap	161
Deel v	Een 'zendmast' in huis, school en kantoor (2)	187
Hoofdstuk 15:	Schoolkinderen als proefkonijn in WiFi-experiment	189
Hoofdstuk 16:	DECTatuur	193
Deel vi	Zendmasten en antennes	199
Hoofdstuk 17:	Gepulste straling	201
Hoofdstuk 18:	Omkering van lusten en lasten	207
Hoofdstuk 19:	Gekleineerde gemeenten en gemeenten die opstaan	213
Hoofdstuk 20:	Gehersenspoelde Geneeskundige & Gezondheids Dienst	219
Hoofdstuk 21:	Hoe gezond zijn de adviezen van de Gezondheidsraad?	225
Hoofdstuk 22:	Het vergunningbeleid	229
Hoofdstuk 23:	Wij appelleren!	239
Hoofdstuk 24:	Lichamelijke integriteit aangetast...	247
Hoofdstuk 25:	Elektrosensibiliteit	249
Hoofdstuk 26:	De telecombranche houdt niet van epidemiologisch onderzoek	259
Hoofdstuk 27:	Ik zag twee vliegen vliegen en daar was géén bij bij!	273
Deel vii	Alternatief, bescherming en tips	281
Hoofdstuk 28:	Glasvezel: veilig alternatief voor draadloze technologie	283
Hoofdstuk 29:	Bouwbiologie, beschermings- en neutraliseringsmiddelen	287
Hoofdstuk 30:	Aanbevelingen voor het gebruik van de mobiele telefoon en andere draadloze apparatuur	291

Inhoudsopgave

	Appendices	295
Appendix 1:	Aanbevolen literatuur	299
Appendix 2:	Voeding	301
Appendix 3:	Het BioInitiative Rapport: tijd voor actie	324
Appendix 4:	Voorwoord Nota Nationaal Antennebeleid	331
Appendix 5:	Samenwerkingsmodel	332
Appendix 6:	Gynaecologe herstelt na verwijdering DECT	333
Appendix 7:	Tabel: geschat voorkomen van elektrosensibele mensen, gerangschikt naar jaar en land van onderzoek	339
Appendix 8:	Grafiek: wereldwijd voorkomen van mensen die zichzelf als elektrosensibel beschouwen	340
Appendix 9:	Soepvoorlichting	341
	Tot besluit	345
Paragraaf 6:	Het laatste woord	347
Paragraaf 7:	Epiloog	351
Paragraaf 8:	Over de auteurs	357
Paragraaf 9:	Contact	359

HOOFDSTUK 1

Wie zichzelf een kool wil stoven, die golft hem micro in de oven

Snelle verhittingsapparatuur

In – naar verluidt – 90% van de gezinnen en eveneens in het overgrote deel van de restaurants gebruikt men een *microgolfoven*, ook wel *magnetron* of *microwave* genoemd, om de maaltijden mee te bereiden. Iedereen neemt als vanzelfsprekend aan dat de microgolfoven veilig is en dat de kwaliteit van het bereide voedsel zonder meer goed is. Als dat niet het geval was, dan zou de overheid deze handige, energiezuinige en snelle verhittingsapparatuur vast en zeker verboden hebben, nietwaar? Noch in Nederland, noch in België, noch in de Verenigde Staten, noch in... is de magnetron in de ban, dus waar hebben we het eigenlijk over?

Schijn bedriegt

Niets is wat het lijkt te zijn. Dat geldt zeker voor de magnetron. Het koken met dit apparaat is mogelijk nòg ongezonder dan het gebruik van de barbecue. We spraken zoëven over *verhittingsapparatuur* maar het woord *stralingsapparatuur* ware beter op zijn plaats. Het voedsel wordt namelijk niet gewoon verhit – zoals de magnetronindustrie je wil doen geloven – maar gebombardeerd met straling. Wie heeft eigenlijk de magnetron uitgevonden?

Russisch onderzoek

Het bereiden van voedsel in de magnetron werd gedurende de Tweede Wereldoorlog ontwikkeld in Nazi-Duitsland teneinde op grote schaal eten te kunnen klaarmaken voor de militaire frontlinie tijdens de invasie in Rusland. Na de oorlog viel de magnetrontechnologie in handen van zowel de Amerikanen als de Russen. De Russen deden uitgebreid wetenschappelijk onderzoek (zie onder meer Gerrit Teule: Appendix 1, nr. 2, pag. 62 t/m 65) en verboden de magnetron in 1976 – hoewel deze ban na de *perestrojka* werd opgeheven – en vaardigden een internationale waarschuwing uit over de gevaren van gemicrogolfd voedsel voor de gezondheid maar ook over de risico's voor de omgeving van magnetrons. De Verenigde Staten – die zich sowieso al sterk afzetten tegen Rusland (Koude Oorlog) – accepteerden de Russische waarschuwing en onderzoeksresultaten

niet. De Russen concludeerden op grond van hun wetenschappelijke onderzoeken, waarbij geen enkel voedingsmiddel meer straling kreeg dan noodzakelijk was voor koken, ontdooien of opwarmen, dat

- in bijna alle geteste voedingswaren kankerverwekkende stoffen werden gevonden (algemeen);
- in de magnetron bereid vlees flinke concentraties D-nitrosodienthanolamine bevat, een kankerverwekkende stof;
- melk en granen, in de magnetron gekookt, een aantal van hun aminozuren omzetten in kankerverwekkers;
- het opwarmen van rauwe, gekookte of ingevroren groenten in de magnetron, hun plantaardige alkaloiden omzet in kankerverwekkende stoffen;
- in planten, die gekookt zijn in de magnetron, *vrije radicalen* worden gevormd, vooral in wortelgewassen [biet, wortel, pastinaak, knolselder, schorseneren, ui, knoflook, aardappel (patat!)] Vrije radicalen zijn nogal eens kankerverwekkend c.q. -bevorderend;
- de natuurlijke aanwezigheid van vitamine B(-complex), C, E en essentiële mineralen geheel uit het voedsel verdwijnt;
- het opeten van voedsel uit de magnetron leidt tot een toename van het aantal kankercellen in het bloed;
- maag- en darmkanker vaker voorkomen bij mensen die regelmatig voedsel uit de magnetron nuttigen;
- enzovoort.

Gooi de magnetron het huis uit!

Kort gezegd, komt het erop neer dat in de magnetron bereid voedsel, geen gezond voedsel meer is maar gif: de structuur van het (voormalige) voedselproduct is totaal gewijzigd en verstoord. De microgolfoven bevat een *magnetron*, een buis waarmee onzichtbare straling wordt geproduceerd op ongeveer 2450 MHz of 2,45 GHz. De oven heeft – doorgaans – een vermogen van 800 of 1000 Watt wisselstroom. De microgolven – aangedreven door de magnetron – bombarderen het voedsel, waardoor de polariteit van de voedselmoleculen *vele miljoenen (!) keren per seconde* verandert. Zo ontstaat moleculaire wrijving die voor de opwarming van het voedsel zorgt. De straling veroorzaakt *ionisatie* waardoor de moleculaire structuur van het eten verandert. Het voedsel wordt dus niet 'gewoon' verwarmd: door een agressieve magnetronbehandeling verliest het de meeste feitelijke intrinsieke kenmerken. Het bietje is aan de buitenkant nog wel een biet, maar van binnen niet meer. Als dat je geen biet kan schelen, kun je hem gewoon opeten, maar als je respect voor het

Hoofdstuk 1: Wie zichzelf een kool wil stoven, die golft hem micro in de oven

leven hebt (inclusief je eigen fysieke lichaam) dan pak je de wortel van het kwaad aan en gooi je de magnetron het huis uit. We verduidelijken dat nog verder.

Babymelk in de magnetron

In een stuk over microgolfovens dat ons werd aangereikt door een vriendin vonden wij de volgende opmerkelijke citaten over babymelk:

Hoewel microgolfovens het eten snel verhitten, is het niet verstandig babymelk erin op te warmen. De fles lijkt koud, maar de vloeistof binnenin kan heel warm zijn en mogelijk de mond en keel verbranden. De opeenstapeling van stoom in een gesloten container zoals een babyflesje kan een ontploffing veroorzaken. Het opwarmen van een flesje in de magnetron kan subtiele veranderingen in de melk teweegbrengen, waardoor basale formules verloren gaan. In de afgekolde melk kunnen zelfs enkele beschermende elementen vernietigd worden.

Dit was een citaat uit een publicatie van de Universiteit van Minnesota. Het volgende citaat is afkomstig van dokter Lita Lee uit Hawaï (*Lancet* van 9 december 1989).

(...) Daarenboven werd één van de aminozuren proline omgezet in haar D-isomeer die neurotoxisch [schadelijk voor het zenuwstelsel] en nefrotoxisch [giftig voor de nieren] is. Het is al erg genoeg dat baby's bijna geen borstvoeding meer krijgen, maar nu geeft men ze ook nog namaakmelk (flesvoeding), die nog giftiger wordt door deze op te warmen in een microgolfoven.

Recept voor kanker

In het periodiek *Medisch Dossier: Wat artsen je niet vertellen*, aflevering nr. 5 – 2000 (Appendix 1, nr. 26) werd een artikel van de hand van Simon Best gepubliceerd met de veelzeggende titel *De magnetron: een recept voor kanker*. Onder het kopje *Verwarm géén melk in een magnetron* schrijft Best over babymelk:

Als je je baby de fles geeft en moedermelk afkolft, is het niet verstandig om deze melk in een magnetron te verwarmen of te ontdooien. Zelfs bij lage temperaturen 20 tot 53 graden Celsius zullen bestanddelen van de melk die het kind tegen infecties beschermen, hun waarde verliezen. Dit blijkt uit een studie van de Stanford University in Californië. Bij temperaturen hoger dan 72 graden, zo is vastgesteld, worden de beschermende bestanddelen in de melk grotendeels afgebroken. De onderzoekers raden het verwarmen van moedermelk in een magnetron, zelfs bij lage temperaturen, ten zeerste af en hebben een negatief advies uitgebracht aan ziekenhuizen waar dit een alledaagse praktijk is.

Waar *efficiency* belangrijker gevonden wordt dan aandacht – zoals tegenwoordig in het ziekenhuiswezen en de zorgbranche gebruikelijk – verliest men zelfs de *kwaliteit* van de voeding voor de allerkleinsten uit het oog.

Bloed in de magnetron

In 1991 vond in Oklahoma een juridische procedure plaats over het gebruik van de magnetron in een ziekenhuis. Een patiënt met een heup-aandoening overleed na een bloedtransfusie. Het bleek dat een verpleegster het bloed had opgewarmd in een microgolfoven. Je begrijpt onder-tussen wel dat 'opwarmen' in de magnetron *niets met opwarmen te maken heeft*. De structuur van het bloed werd door de magnetronbehandeling gewijzigd (een verzachtend woord voor *vernield*), waardoor de patiënt overleed.

Verminderde afweer

In een kleine, goed gecontroleerde studie gaf men aan acht mensen gedurende een aantal dagen conventioneel bereid voedsel of voedsel dat in de magnetron was bereid. Voor en na de maaltijden werden bloedmonsters genomen. Deze bloedmonsters wezen uit, dat degenen die magnetronvoedsel hadden gegeten minder *lymfocyten* (witte bloedcellen voor afweer) en meer *granulocyten* (witte bloedcellen die etter vormen) in het bloed hadden. Het cholesterolgehalte steeg, terwijl het hemoglobinegehalte (rode bloedkleurstof) daalde. Dit alles vergeleken met de nauwelijks veranderde waarden bij proefpersonen die normaal bereid voedsel hadden gegeten.

Snelle aftakeling

De magnetronstraling doet dus niet alleen iets met het bestraalde voedsel, maar – indirect – ook met degene die het nuttigt. De Zwitserse onderzoeker dr. Hans Ulrich Hertel bracht in 1991 in samenwerking met professor Bernard Blanc van het Zwitserse *Federale Instituut voor Technologie* de resultaten van het bovenstaande onderzoek naar buiten, waaruit blijkt dat magnetronvoedsel een groter risico voor de gezondheid vormt dan het traditioneel bereide voedsel, zelfs een risico op kanker in het bloed. Door het gebruik van de microgolfoven verandert de matrix van het voedsel. En bij degenen die het opeten, treden essentiële veranderingen op in het bloed die fysieke schade kunnen veroorzaken in het lichaam. Of in eenvoudig Nederlands: het menselijk lichaam, dat gevoed wordt met magnetronvoedsel, takelt sneller af dan een lichaam dat gevoed wordt met traditioneel bereid eten.

Gewetenloos

De Zwitserse Vereniging van Distributeurs van Huishoudelijke en Industriële Elektroapparatuur sleepte dr. Hertel voor de rechter. Hertel werd in 1993 veroordeeld wegens 'inmenging in de economie' en mocht geen (verdere) resultaten meer publiceren.

Hertel vocht dat aan en werd in 1998 gerehabiliteerd door het Europese Hof voor de Rechten van de Mens, dat het publicatieverbod een schending van het recht op vrijheid van meningsuiting vond. De Zwitserse staat moest Hertel een schadevergoeding uitkeren. Dit voorval in Zwitserland in de negentiger jaren toont aan hoe machtig de industrie is en hoe gewetenloos het 'spel' wordt gespeeld. Lynne McTaggart, hoofdredactrice van *MD Wat artsen je niet vertellen*, noemt dit het een-tweetje van de commercie en de rechterlijke macht.

Kankerverwekkend

De al genoemde dokter Lita Lee schreef een boek *Health effects of microwave radiation – microwave ovens* (Gezondheidseffecten van magnetronstraling/microgolfovens). De substanties die in de magnetron gekookt worden, zijn gevaarlijk en giftig voor de organen. Bovendien zijn ze kankerverwekkend (zie www.litalee.com). Dr. Lee komt dus tot dezelfde conclusies als dr. Hertel.

Industriële voedselmanipulatie

In het zojuist aangehaalde periodiek *MD Wat artsen je niet vertellen* wordt ook gewag gemaakt van diverse vormen van industriële manipulatie die fabrikanten van kant-en-klaar maaltijden hebben bedacht. Als je voedsel in de magnetron verhit, gaat veel van de kleur en smaak verloren. Dat geldt voor alle voedsel maar in het bijzonder voor producten die deeg bevatten (groententaartjes, pizza's, pastamaaltijden, enz). We citeren:

Fabrikanten van kant-en-klaar maaltijden hebben een oplossing voor dit probleem gevonden in de vorm van kunstmatige kleur-, geur- en smaakstoffen. Deze toevoegingen dienen om de consument geen onderscheid meer te kunnen laten maken tussen voedsel uit de magnetron en maaltijden die op een conventionele manier zijn bereid.

Bedenk dat de meeste van deze kunstmatige toevoegingen (E-nummers) lichaamsvreemd zijn! Je doet er sowieso goed aan om elk supermarktproduct op kunstmatige additieven te controleren voor je het in je boodschappenwagentje legt. Of nog beter: koop je spullen in de ekowinkel of bij de ekoboerderij. De Française Corinne Gouget schreef een klein boekje, dat je handig in de supermarkt kunt gebruiken. De E-nummers staan

er overzichtelijk in en zijn gerangschikt in drie kleuren: rood (gevaar, vermijden), oranje (dubieus) en groen (tot nu toe onschuldig voor de gezondheid). In Frankrijk zijn er al meer dan 50.000 van verkocht. Het is in oktober 2007 in het Nederlands uitgegeven (Appendix 1, nr 15).

We laten nu Simon Best nog even aan het woord die citeert uit het boek *The Perils of Progress* van de Australische academici Ashton en Laura (Appendix 1, nr. 28):

Een waarheid van nieuwe technologie op het gebied van kunstmatige smaakontwikkeling zijn zogenaamde *susceptors*. Deze middelen, die dienen om het voedsel plaatselijk extra heet te laten worden, worden aan het verpakkingsmateriaal van voedingsproducten voor de magnetron gehecht. Dit leidt er bijvoorbeeld toe, dat het voedsel een bruine kleur krijgt, alsof het in een traditionele oven is gebakken.

Een ernstige vorm van manipulatie, vinden wij. Tijdens het verhittingsproces komt een giftige stof uit de kleefstof van de *susceptors* vrij die zich vermengt met het voedsel. In 1992 vond een onderzoek plaats naar 52 soorten pizza met negen verschillende *susceptors* waarvan bij verhitting in de magnetron bleek dat de gifstof in de pizza terecht komt, ook al werden de instructies op de verpakking nauwkeurig gevolgd. Uit ander onderzoek bleek dat uit *susceptors* in de verpakking van voedingsproducten voor de magnetron, zoals kant-en-klaar pizza's, voorgebakken friet en wafels, een groot aantal chemicaliën vrijkomt, inclusief het kankerverwekkende benzeen. Andere giftige chemische stoffen die bij magnetronbestraling vrijkomen, bevinden zich in de inkt van bedrukt verpakkingskarton, etc. Ook uit plastic folie, gemaakt van pvc, komen bij verhitting in de microgolfoven, zeer schadelijke stoffen vrij die zich aan het voedsel hechten.

Verdoezelen van de realiteit

Je ziet dus dat de ene manipulatie (het toelaten van microgolfovens) gevolgd wordt door andere manipulaties zoals het bewerken van kant-en-klaar maaltijden met additieven om de in de magnetron verwoeste basisstructuur van het voedsel (waardoor kleur, geur en smaak sterk achteruitgaan) te camoufleren en het voedsel kunstmatig een fraaier uiterlijk te verschaffen. Je ziet niet wat je ziet. Wie niet in integriteit is, moet zijn uiterste best doen om de feitelijke realiteit te verdoezelen. Dat kost veel energie, in dit geval vooral van degenen die gemicrogolfd voedsel nuttigen. Zo worden we in de zombiestaat gehouden. Door magnetronvoedsel, eventueel 'verrijkt' met kunstmatige toevoegingen

en gifstoffen uit susceptors en verpakking, te eten takel je langzamerhand af, en gaat je weerstandsvermogen achteruit. Eerst ontstaan er vage klachten als (chronische) vermoeidheid, allergieën, migraine, astma, huiduitslag, niet goed in je vel zitten, slecht slapen, enz. Daarna worden de verschijnselen pregnanter en uitgesprokener van aard.

Je bent wat je eet

De ‘magnetronmens’ die in het medische circuit terechtkomt, krijgt er nog een partijtje synthetische stoffen bij: farmaceutische middelen. Zo wordt de zombiestaat versterkt. Mensen die aan de medische wereld zijn overgeleverd, kunnen vaak over weinig anders nog spreken dan hun kwalen en hun belevenissen met artsen en ziekenhuizen. Wat hen bezighoudt is ziekte, dood, overleven in plaats van leven.

Je bent wat je eet. Wie geregeld junkvoedsel zoals kant-en-klaar maaltijden of voorgebakken producten gebruikt, veroordeelt zich – onbewust – tot de junk- of zombiestaat. De magnetron is energetisch met de dood verbonden, als je begrijpt wat we bedoelen. Het is een geleidelijke sloper van de levensenergie.

Soep vooraf, smaakversterkers toe

Een vriendin toonde ons in november 2007 twee wikkels van blikjes Unox *Stevige Tomatencremesoep* en *Stevige Champignonsoep met Ham*. Op beide wikkels lees je onder het kopje *Bereidingswijze*:

Doe de soep in de kom. De kom even afdekken en 2½ minuut op circa 750 watt verwarmen. Tussentijds roeren, uit de magnetron, nog één keer goed doorroeren en klaar!

Unilever, producent van de soepen, gaat ervanuit, dat iedereen over een magnetron beschikt. Wat de meeste mensen zich waarschijnlijk niet realiseren, is dat vele van deze kant-en-klaar producten zijn voorgekookt/bereid in industriële magnetrons.

Beide soepen bevatten volgens de wikkel dan ook ‘smaakversterker E621, aroma, stabilisator (E451, E452), specerijen, kruiden. E = door de EU goedgekeurde hulpstof.’ Aan de champignonsoep is ook nog ‘kleurstof E160a’ toegevoegd. E621, E451 en E452 krijgen van Corinne Gouget de rode kaart, E160a zit in de oranje zone (Appendix 1, nr. 15). Beide soepen bevatten volgens het etiket tevens ‘gemodificeerd maïszetmeel’. Een aantal jaren geleden heette dit nog ‘genetisch gemanipuleerd maïszetmeel’. De industrie die een sterke lobby heeft in de politiek kreeg het eerst voor elkaar dat het woord ‘gemanipuleerd’ vervangen werd door ‘gemodificeerd’. Later werd de verplichte toevoeging ‘genetisch’ ook nog geschrapt.

Onzichtbare risico's in het Draadloze Tijdperk

Je zou je kunnen afvragen of je überhaupt wel producten wilt eten waarvan genetisch gemanipuleerde ingrediënten toegevoegd zijn.

Op beide wikkels staat voorts: 'Na zorgvuldige bereiding en verhitting *lang* te bewaren.' (de cursivering is van ons). In de kleine lettertjes onder het kopje *houdbaarheid* lezen we echter:

Na opening van het blik is deze soep afgedekt 1 dag houdbaar in de koelkast.

Wij vinden een houdbaarheid van slechts één dag in de koelkast niet *lang*: dat wordt hoogstwaarschijnlijk veroorzaakt door de industriële magnetronbereiding, waardoor de structuur van de ingrediënten is verstoord.

Logo of keurmerk?

Op beide etiketten is een embleem afgedrukt om de consument – op zijn minst – gunstig te stemmen. De tomatensoep draagt een logo met een blaadje en in een cirkeltje eromheen driemaal het woord VEGETARISCH en de letters EVU. Of alle (kunstmatige) hulpstoffen wel onder het gangbare begrip vegetarisch zijn te rangschikken, wagen wij te betwijfelen. Op de champignonsoep-wikkel is een rond logo in kleur aangebracht met een oranjegele zon en een blauwe vogel (V-vorm, zou ook een gewas kunnen zijn) met de tekst IK KIES BEWUST. Beide logo's wekken de indruk een *keurmerk* te zijn. Ze zijn echter door de industrie zelf in het leven geroepen en hebben een – misleidende – uitstraling van onafhankelijkheid en neutraliteit, vinden wij. Want de gemiddelde consument heeft hier geen weet van.

Op 7 september 2007 lazen wij in het dagblad *Trouw* het volgende artikelje met de kop *Strengere richtlijnen logo bewust eten*:

AMSTERDAM Nieuwe wetenschappelijke inzichten leiden ertoe dat 130 voedingsproducten niet meer het 'Ik kies bewust'-logo mogen dragen. Zeventig andere producten zijn in de gevarenzone beland. Binnen een jaar moet hun samenstelling voldoen aan de aangescherpte criteria voor het 'Ik kies bewust'-logo. Met het logo wil de voedingsindustrie consumenten stimuleren te kiezen voor producten die minder zout, suiker, verzadigd vet en transvet bevatten.

Welke producten precies buiten de boot zijn gevallen, wil de stichting 'Ik kies bewust', niet bekendmaken. Maar het zou volgens commissievoorzitter prof. Jaap Seidell vooral om tussendoortjes, zoals koekjes, snacks en ijs, gaan. 'Daar zitten de twijfelgevallen.' Het logo, nu al op 1500 producten en ondersteund door 65 fabrikanten, lijkt aan te slaan. 85 procent van de consumenten herkent het, 75 procent van de huishoudens koopt 'Ik kies bewust'-producten.

Interessant en merkwaardig dat dit onderwerp door de *redactie economie* wordt behandeld: de voedingsmiddelenindustrie heeft een geoliede propagandamachine die perfect weet hoe zij haar persberichten moet inkleden en waar zij ze naar toe wil sturen. Naar de *redactie economie* in plaats van de *redactie gezondheid en milieu*. Volgens het krantenartikel wil de voedingsindustrie consumenten stimuleren te kiezen voor producten die minder zout, suiker, verzadigd vet en transvet bevatten. Minder dan wat? Het champignonsoepetiket zegt: 'Internationale voedingsrichtlijnen bevelen een beperkte inname van verzadigd vet, transvet, suikers en zout (natrium) aan. Dit product past binnen deze richtlijnen. Kijk op www.unox.nl voor meer informatie.'

Als koekjes, snacks en ijs überhaupt het logo *Ik kies bewust* krijgen opgeplakt, dan is er iets flink mis met deze zogenaamde internationale voedingsrichtlijnen. Of zou er meer achter dit persbericht zitten? Waarom doet de industrie zo geheimzinnig over die maar liefst 200 verkeerde of dubieuze voedingsproducten? Nota bene 200 van de 1500 producten; van elke 15 zijn er 2 niet betrouwbaar! Hoe kun je als consument op zo'n logo (met de uitstraling van een keurmerk) varen? Hoezo *bewust* kiezen? Voor alle zekerheid besloten we begin juni 2008 nogmaals de ingrediëntenspecificaties van de Unox-soepen te onderzoeken: zie ons verslag in Appendix 9: *Soepvoorlichting*.

Bewust kiezen

Zonder nadenken een blik champignonsoep uit het schap van de supermarkt pakken, is onbewust kiezen. Een blik champignonsoep kopen enkel omdat daar een 'Ik kies bewust'-logo op staat, is eveneens onbewust kiezen. We kiezen bewust als we de *intentie* hebben en voor de kwaliteit van ons leven te gaan en het grote geheel te dienen. Bewustzijn is liefde, integriteit, heelheid. Keuze is de motor van onze evolutie. De keuze niet te kiezen is de keuze onbewust te blijven en dus geen feitelijke verantwoordelijkheid te nemen voor onze keuze. Gary Zukav (Appendix 1, nr. 27) zegt het zo:

Een verantwoorde keuze is een keuze die rekening houdt met de gevolgen van die keuze. Om een verantwoorde keuze te maken moet je je voor elke keuze die je overweegt afvragen: 'Wat zal dit opleveren? Wil ik dat echt bewerkstelligen? Ben ik bereid alle gevolgen van deze keuze te aanvaarden? (...) Vraag jezelf af: 'Wil ik dit echt?' en beslis dan. Wanneer je de gevolgen van je keuze bij je beslissing betrekt, en wanneer je bewust wenst te blijven, is dat een verantwoorde keuze.'

Gary Zukav heeft het hier niet (per se) over het al dan niet consumeren van soep uit een blikje, natuurlijk. Dit gaat over al onze keuzes. Onze keuzes bepalen onze werkelijkheid. Hoe bewuster we met dit creatieproces omgaan, hoe meer we de realiteit van ons hart creëren. Om verantwoord te kiezen dien je goed geïnformeerd te zijn en dat kun je niet aan een industrie overlaten, die er vooral baat bij heeft je koopgedrag te beïnvloeden. Als het over voedsel gaat, is ons motto: 'Ik kies bewust en dus eet ik geen enkel product dat op een of andere wijze door de voedingsmiddelenindustrie is verbouwd. Ik eet altijd verse, bij voorkeur biologische, producten.' Wij weten dat niet iedereen achter dit motto kan of wil staan. Daarom geven we je in ieder geval het volgende advies ter overweging: 'Ik kies bewust en eet één linke soep.'

In Appendix 2: *Voeding* vind je onze visie op voeding en voedingsmiddelen in ruime zin.

Microgolffziekte

Ruim een halve eeuw geleden werd de radar ontwikkeld. Russische wetenschappers hebben duizenden arbeiders onderzocht die blootgesteld werden aan de microgolven van radar. De gezondheidsproblemen waren zo ernstig dat de Russen de toegestane blootstelling aan een stralingsfrequentie van 30–300 MHz beperkten tot 1 microwatt per cm². De norm die in de Verenigde Staten en de EU wordt gehanteerd, bedraagt maar liefst het duizendvoud: 1000 microwatt per cm²: dit is de norm die onder meer voor mobiele telefonie wordt aanbevolen door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en de Nederlandse Gezondheidsraad (GR). Deze merkwaardige discrepantie wordt veroorzaakt doordat GR en WHO alleen maar kijken naar het zgn. *thermische effect* (de opwarming van het menselijk lichaam door microgolfstraling) terwijl de Russen met name de *gezondheidseffecten op het lichaam als biosysteem* hebben onderzocht.

De GR- en WHO-normen zijn tot stand gekomen na meetproeven op de *opwarming* van een soort zak met een waterige zoutoplossing erin die een nabootsing is van het menselijk hoofd met hersenvloeistof. Een beperkte en verouderde visie, niet van gezondheidsdeskundigen, medici of biofysici, maar van technici.

De Russische normen vloeien voort uit onderzoek naar de *athermische biologische invloeden* van straling op cellen van mensen, dieren en planten. Men deed onderzoek bij de eerdergenoemde arbeiders, ratten, muizen, algen, bacteriën, bloed, organen, embryo's, planten, zaden, tumo-

ren, enz. In vrijwel alle gevallen traden meetbare biologische aftakelings-effecten op. De afgelopen pakweg vijftien jaar zijn deze onderzoeksresultaten vele malen bevestigd in 'westers' wetenschappelijk onderzoek.

De Russische onderzoekers noemden deze nieuwe vorm van stralingsziekte *microgolfziekte*, ook wel *radiogolfziekte* geheten. Gerrit Teule (Appendix 1, nr. 2) concludeert aldus: 'De essentie van deze ziekte is dat de eigen interne subtiele elektromagnetische werking van het levende lichaam, hetgeen zeer nauw samenhangt met de kern van wat wij *leven* noemen, in de war wordt gebracht door externe kunstmatige elektromagnetische stralingen.' De extreem subtiele, elektromagnetische communicatie tussen de cellen (van dier, mens en plant) raakt verstoord, hetgeen leidt tot ontregeling van het immuunsysteem. De strenge Russische norm van 1 microwatt per cm² hield een direct verbod van magnetrons in, omdat die – buiten de oven – zelfs op een afstand van 10 meter nog een stralingssterkte van maar liefst 1000 microwatt per cm² meten!

Integriteitskwestie

De GR en WHO, alle westerse regeringen (inclusief Nederland en België) en hun ministeries houden nog steeds hun ogen gesloten voor dit hoogwaardige biomedisch-wetenschappelijke onderzoek en blijven zich op formele en rigide wijze vastklampen aan het simplistische en verouderde opwarmingsonderzoek.

Merkwaardig? Neen, want WHO, GR, regeerders en beleidsmakers worden vooral gestuurd en beheerst door financieel-economische motieven en belangen van grootschalige, multinationale ondernemingen. Gebrek aan integriteit? Ja, dat wel, want hoogwaardig wetenschappelijk onderzoek naar de gevolgen voor welzijn, gezondheid en vitaliteit van mens en milieu wordt meedogenloos genegeerd. Gebrek aan verantwoordelijkheidsbesef? Zeker, er wordt geen verantwoordelijkheid genomen voor de planeet, het milieu en de mensheid *als geheel* hetgeen je wel van gezondheidsadviesinstituten als GR en WHO zou mogen verwachten.

Wat biedt je een gemicrogolfde bietje?

Magnetron en mobiele telefonie gaan over dezelfde soort straling. De Russische onderzoeken, later bekrachtigd door westers onderzoek (zoals dat van de eerdergenoemde Hans Hertel en Lita Lee), toonden dus aan dat het bereiden van voedsel in een microgolfoven tot verval (moleculaire ontbinding) van dat voedsel leidt en vervolgens tot verval (aftakeling) van het biologische systeem van de mens die het opeet. Nu voltrekt zo'n af-

takeling zich natuurlijk geleidelijk: het *sluipt*, het *sleept* en het *sloopt*. Je merkt het niet van de ene dag op de andere. Als je bepaalde ziekteverschijnselen of klachten hebt, zal je arts vermoedelijk niet vragen: 'Heb je misschien een microgolfoven of een DECT-telefoon in huis? Of een WiFi/WLAN-aansluiting? Of digitale tv?'

Voordat de feitelijke oorzaken achter je symptomen bekend zijn, kun je het godganse medische circuit al doorlopen hebben of allang dood en begraven zijn. We willen alleen maar aangeven dat het de kunst is om de *werkelijke oorzaken* van deraïlement van lichaamsfuncties op te sporen: een chemokuur van vele tienduizenden tot enkele honderdduizenden euro's (kassa voor farmacie en medici!) helpt geen biet als je gemicrogolfde bietjes blijft eten en de DECT niet op de schroothoop gooit.

De stralingssterkte van de magnetron: levensgevaarlijk!

Magnetrons produceren dus een gewelddadige en vernietigende kracht, waar geen enkel voedingsmiddel tegen (op)gewassen is. Fabrikanten van microgolfovens ontkennen dit gewoonweg. Symptomatisch voor hun aanpak is dat vanuit de industrie en de FDA (Food and Drugs Administration, vs) nog nooit onderzoeksresultaten zijn gepubliceerd over de medisch-biologische effecten van gemicrogolfd voedsel. Men blijft steken in technische zaken en dingen als deurtjes die niet goed sluiten.

Dat laatste is overigens wel van groot belang. Dr. ir. Michiel Haas zet in zijn boek *Elektrostress & Gezondheid* (Appendix 1, nr. 1) de stralingssterktes van zendmasten, mobiele telefoons, DECT-basisstations, WLAN, babyfoon, mobilofoon en magnetron op een rijtje. Je schrikt je wezenloos als je de gemeten stralingssterkte van de magnetron bekijkt en helemáál die van een gebruikte c.q. defecte magnetron. Levensgevaarlijk als je je dichtbij een magnetron bevindt, die aanstaat. En je kunt zelfs nog 'meegenieten' van de magnetron van je burens! Zie de pagina's 47 t/m 49. Simon Best in het eerder genoemde artikel: 'De deur van de oven dient van tijd tot tijd nagekeken te worden om er zeker van te zijn dat deze geen gevaarlijke hoeveelheid straling lekt.' Wij zijn altijd heel praktisch: als je geen microgolfoven hebt, heb je ook geen straling, laat staan een stralingslek.

Gestoofde kool

Een kalf of veulen dat gevoed wordt met de gepasteuriseerde melk van zijn eigen moeder, takelt snel af en moet dit experiment tenslotte met de dood bekopen. Dat wordt veroorzaakt doordat het pasteurisatieproces niet alleen de zogenaamd schadelijke micro-organismen vernietigt maar

Hoofdstuk 1: Wie zichzelf een kool wil stoven, die golft hem micro in de oven

ook die organismen die nodig zijn voor de vertering van de melk (de linksdraaiende melkzuurculturen). De mens die koeien- of geitenzuivel gebruikt, zou daar eens bij moetenilstaan. Allergieën en spijsverteringsproblemen komen niet uit de lucht vallen. Trouwens, koemelk is voor kalfjes en geitenmelk voor 'geitekes'. Het is van een enorme wreedheid om pasgeboren dieren bij hun moeder weg te halen, teneinde het moederdier uit commerciële overwegingen te gaan uitmelken.

Hoge verhitting van voedsel (barbecuen, frituren, roken) heeft ook effecten op onze spijsvertering. Hoog verhit voedsel is vaak kanker-verwekkend of -bevorderend.

Pasteurisatie, sterilisatie en andere vormen van hoge verhitting leiden ertoe dat essentiële basiselementen uit het voedsel verdwijnen. In die zin ligt er een parallel met microgolven: de samenstelling van het voedsel verandert substantieel. Uit de genoemde onderzoeken blijkt dat de magnetronbehandeling de basisstructuur en organische samenhang van het voedsel aantast en dat deze degeneratie wordt voortgezet bij degene die het opeet: wie zichzelf een kool wil stoven, die golft hem micro in de oven!

HOOFDSTUK 14

Een bloemlezing van weetjes, wetenswaardigheden en wetenschap

In dit hoofdstuk geven we een korte beschrijving van nog meer wetenschappelijk onderzoek naar en wetenswaardigheden over de effecten en risico's van straling van mobieltjes en andere draadloze apparatuur.

Dr. Jean Pilette

De Belgische arts dr. Jean Pilette analyseerde meer dan 600 wetenschappelijke studies op het gebied van schade veroorzaakt door elektromagnetische straling die verbonden is met draadloze technologieën. Zijn bevindingen vind je in het document *Zendmasten, draadloze technologieën en gezondheid* dat hij op 3 juni 2007 publiceerde en op 12 november 2007 geactualiseerd heeft (Appendix 1, nr. 25). Het is een doorwrocht stuk met een interessant voorwoord van ir. Jean-Luc Guilmot, deskundige op dit gebied. Dit is de inhoud:

- Voorwoord
- Dankwoord
- I Historiek van dit document
- II Inleiding
- III Basisbegrippen
- IV Enkele elementen die de gevoeligheid van de mens voor elektromagnetische velden verklaren
- V Elektriciteit: van 50 Hertz-netstroom tot microgolven
- VI Microgolven en blootstellingen
- VII Het Appèl van Freiburg: artsen en wetenschappers vragen een herziening van de veiligheidsnormen
- VIII Enkele factoren die invloed hebben op de blootstelling van een plaats aan microgolven van zendmasten
- IX De gevolgen van microgolven op levende wezens: studies en vaststellingen
- X Bloed-hersenbarrière en microgolven
- XI De dierenwereld en microgolven
- XII Mijn ervaring

- xiii Elektromagnetische hypergevoeligheid
- xiv Praktisch gezien: wat nu?
- xv De Wereldgezondheidsorganisatie, de Europese Unie en microgolven
- xvi Algemene conclusies
- xvii Bijlagen
- xviii Bibliografie

Huisarts dr. Jean Pilette behandelt in het stuk eerst een aantal basisbegrippen en theoretische beginselen, maar hij is daarnaast een man van de praktijk, die zelf ook technische metingen verricht. Hij schafte meetapparatuur aan om oorzaken van de klachten van patiënten naar aanleiding van de straling van zendmasten op te sporen. Hij onderzocht ook het effect van zijn eigen DECT- en mobiele telefoon en begon wetenschappelijke literatuur te bestuderen. Jean Pilette is een ervaringsdeskundige. Deze synthese is zeer aan te bevelen voor mensen die zich in de stralingsproblematiek willen verdiepen.

Ir. Jean-Luc Guilmot kaart in het voorwoord diverse thema's en vragen aan waarvan we er een aantal citeren:

Realiseert men zich genoeg dat het eisen van een absoluut bewijs – hetgeen door een meerderheid van de mensen beschouwd wordt als redelijk – een gangbare strategie is die aangewend wordt door een aantal lobby's om het onmogelijke te eisen?

Realiseert men zich wel dat er bijvoorbeeld zelfs in het verband tussen tabak en kanker tot op heden onzekerheden blijven voortbestaan en onze kennis nooit zo volledig is als wat medische instanties ons zouden willen doen geloven?

Realiseert men zich wel dat wanneer de vertegenwoordigers van de industrie het absolute bewijs vragen dat niet-ioniserende stralingen kankerverwekkend zijn, zij weten dat het absolute bewijs nooit geleverd zal kunnen worden?

Wat we met asbest, met tabak of met klimaatveranderingen hebben meegemaakt herhaalt zich nog maar eens: het onderhouden van een zekere wetenschappelijke verwarring dient de economische eisen en maakt dikwijls deel uit van industriële strategieën.

Is het tegenover de onrustwekkende toename van vele ziektes en pathologieën aanvaardbaar te beslissen om niets te beslissen op basis van een oppervlakkige, partijdige en dikwijls verwarde analyse van de huidige kennis?

Beseft men wel genoeg de dramatische gezondheidsrisico's van elektromagnetische stralen? Wat betreft de microgolven werden de blootstellingsnormen enkel opgesteld

Hoofdstuk 14: Een bloemlezing van weetjes, wetenswaardigheden en wetenschap

op basis van één effect, het thermische effect. Het thermische effect is het meest eenvoudige effect van microgolven. Dit effect kan geanalyseerd worden in laboratoria op uiterst vereenvoudigde levende modellen. Maar in de levende materie zijn de elektromagnetische fenomenen ingewikkeld. Daarom kunnen wij niet accepteren dat men enkel rekening houdt met één effect van de microgolven.

Is het gepast in een democratische maatschappij willens en wetens het risico te nemen de gezondheid van mensen in gevaar te brengen onder het voorwendsel dat men nog niet volkomen de reikwijdte van deze risico's kan meten... en dat bijkomende onderzoeken noodzakelijk zijn, terwijl reeds een indrukwekkende accumulatie bestaat van gepubliceerde bewijzen van schadelijkheid?

Is dit argument van bijkomende onderzoeken niet dubbelzinnig? Zoekt men via dit argument niet om zo lang mogelijk 'pijnlijke' beslissingen uit de weg te gaan en de status-quo te handhaven? De geschiedenis van de bewustwording van de risico's van asbest en de jarenlange manipulaties van de industrie om de resultaten van de onderzoeken die voor hen onvoordelig uitkwamen ongeloofwaardig te maken, zijn in dit opzicht bijzonder verhelderend.

Is het (...) normaal dat er zo weinig epidemiologische studies werden uitgevoerd omtrent de schadelijkheid van zendmasten voor mobiele telefonie op levende wezens (planten, dieren, mensen) wanneer het merendeel van de reeds uitgevoerde epidemiologische studies, gepubliceerd in vooraanstaande wetenschappelijke tijdschriften, in de richting wijzen van schadelijke invloeden voor de gezondheid?

Is het aanvaardbaar dat de Wereldgezondheidsorganisatie geen antwoord kan verschaffen op deze vragen betreffende de gezondheid maar dat ze officiële 'geruststellende' berichten blijft verspreiden? Deze berichten zijn ver van de realiteit van de resultaten van talrijke wetenschappelijke publicaties, inbegrepen van de publicaties die uit de eigen basisgegevens van de wgo komen. Bovendien is de database van de wgo en dat is het toppunt ver van bijgewerkt.

Verschillende officiële commissies hebben samenvattingen gepubliceerd over dit onderwerp. Is het normaal dat deze commissies de resultaten van negatieve studies aanvaarden zonder kritisch te zijn en dat ze de positieve studies bijna systematisch bekritisieren? Al deze studies zijn nochtans streng onder de loep genomen door [wetenschappelijke] leescomités.

Jean Pilette maakt in zijn stuk ook gewag van de manipulaties van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en haar wetenschappelijke commissie SCENHIR (*Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health*

Risks) waaruit we alleen maar de conclusie kunnen trekken dat de WHO een verlengstuk is van de economische grootmachten. De volksgezondheid is slechts een dekmantel. Zie onderdeel xv.

Enrico Grani

Een vriend stuurde ons een Engelstalig document van een Australische man. Het begint – vrij vertaald – zo:

Mijn naam is Enrico Grani en ik woon momenteel in Australië. Ik heb meer dan tien jaar intensief mobieltjes gebruikt waardoor zich bij mij een hersentumor ontwikkelde! In november 2006 kreeg ik mijn eerste beroerte. Een MRI-onderzoek openbaarde een hersentumor van drie bij vier cm in het gebied van mijn hersenen vlakbij het oor waar ik altijd mijn mobieltje tegenaan hield, exact op de plek waar de antenne van de telefoon zit. Het is mijn doel om u en uw geliefden bewust te maken van de risico's die deze microgolven uitstralende apparaten met zich meebrengen.

In zijn uitgebreide document vertelt de 40-jarige Enrico over zijn ziekteproces, zijn eigenwijsheid (de waarschuwingen van zijn ongeruste vader gingen het ene oor in, het andere oor uit) en over de effecten en achtergronden van mobiele telefonie. Hij heeft zich daarin grondig verdiept en schrijft een aanklacht tegen de telecomindustrie die met Mickey Mouse-design mobieltjes de aandacht van de kleintjes probeert te trekken. Hij vertelt ook dat hij in de eerste tijd dat hij een mobieltje gebruikte een brandende tinteling net boven zijn oor voelde (de plek waar de tumor was gediagnosticeerd) maar daar geen aandacht aan besteedde 'like many of you out there I presume'. Hij bezocht in totaal vijf artsen vanwege zijn aanhoudende hoofdpijn: geen van hen raadde hem aan te stoppen met mobiel bellen. Ze schreven hem aspirine en andere farmaceutica voor en kwamen ook niet op het idee om een MRI-hersenscan te laten uitvoeren. 'De reguliere geneeskunde weet nog steeds niets over de gevaren van elektromagnetische straling.'

En over de onwetendheid van het revalidatieteam dat hem begeleidde direct na zijn hersenoperatie, schrijft hij: 'Het hersenrevalidatieteam was volkomen verbaasd over mijn vooruitgang nadat de tumor was verwijderd. Ze leken totaal onwetend over de risico's van elektromagnetische straling en voerden vaak mobiele-telefoongesprekken in de onmiddellijke nabijheid van mijn hoofd. Zij zouden zich ervan bewust dienen te zijn dat je geen draadloze apparatuur vlakbij iemands hoofd moet houden en al helemaal niet dichtbij het hoofd van iemand waaruit net een hersentumor is verwijderd.'

(Bron: www.fitnesssavedmylife.com)

ECOLOG

Het ECOLOG-Instituut te Hannover, Duitsland, heeft een gedegen wetenschappelijke expertise op het terrein van elektromagnetische straling. Je kunt er bijvoorbeeld het *EMF-Handbuch Elektromagnetische Felder: Quellen, Risiken, Schutz* (Appendix 1, nr. 34) bestellen, een grondige handleiding over elektromagnetische velden: de bronnen, risico's en bescherming. Surf naar: www.ecolog-institut.de.

In zijn boek *Elektrosmog, de verborgen vervuiler* (Appendix 1, nr. 2) besteedt Gerrit Teule uitgebreid aandacht aan een onderzoek naar de gevolgen van straling door mobiele telefonie en de mogelijke implicaties ervan m.b.t. het immuunsysteem, chronische vermoeidheid (ME), stress, burnout, astma, rheuma, fibromyalgie, artrose, allergieën en kanker. Zeer de moeite van het kennismaken waard.

We citeren een klein stukje uit Teule's boek (pag. 81):

In september 1999 kreeg het Duitse ECOLOG Instituut in Hannover van T-mobile, de dochter van Deutsche Telekom, de opdracht om een studie te doen naar de gevolgen van straling door de mobiele telefonie. Zoals vaak de gewoonte is, zou de wens van de opdrachtgever een stempel moeten drukken op het studieresultaat, indachtig het gezegde 'wie betaalt, bepaalt'. De uitkomsten pakten echter anders uit, vandaar dat de studie in Duitsland ook werd omschreven als 'het geweer dat naar achteren schoot'. Het ECOLOG Instituut kwam tot enkele belangwekkende conclusies, die de opdrachtgever ongetwijfeld geen deugd deden. De conclusies waren, dat de stralingen van GSM-telefoons:

- kankerbevorderend zijn (let op de formulering, niet kankerverwekkend),
- een verslechterende invloed hebben op het immuunsysteem en
- een invloed uitoefenen op het zenuwstelsel en het cognitieve systeem (de hersenen).

REFLEX en de Europese Unie

In Hoofdstuk 11 hebben we al melding gemaakt van het Europese onderzoeksprogramma REFLEX onder leiding van prof. Franz Adlkofer, dat DNA-schade ten gevolge van blootstelling aan de straling van mobieltjes constateert.

Michiel Haas (Appendix 1, nr. 1) schrijft hierover het volgende:

Een belangrijke recente EU-studie mag hier niet onvermeld blijven. Het gaat om het zogenaamde REFLEX-project, een grootschalig onderzoek van twaalf onderzoeksinstituten uit zeven Europese landen, waaronder de Universiteiten van Bologna, Bordeaux, Milaan, Wenen, Zürich, Berlijn en Hannover. Het onderzoek werd gecoördineerd door de Münchener VERUM-Stiftung für Verhalten und Umwelt. De internist prof. Franz Adlkofer was de leider van het onderzoek, dat liep van 2000-2003. De resultaten werden

Onzichtbare risico's in het Draadloze Tijdperk

pas een jaar later gepresenteerd omdat de industrie ernstige problemen had met de uitkomsten en er eerst tijd voor die discussie werd ingeruimd. Maar nu zijn de resultaten dan beschikbaar.

Uit het REFLEX onderzoek blijkt dat zelfs bij een SAR-waarde van 1,3 W/kg (representatief voor veel mobiele telefoons) significante biologische schade aangericht wordt in menselijke en dierlijke cellen die in vitro bestraald zijn en dat de schade dan voornamelijk in het DNA optreedt. Het effect van elektromagnetische straling blijkt vergelijkbaar met het effect van röntgenstraling. Dit is opmerkelijk omdat wetenschappers tot nu toe van mening waren dat hoogfrequente elektromagnetische straling niet-ioniserend is en daarom geen schade aan het DNA kan veroorzaken. {...}

In de REFLEX-studie worden dan ook enkele en zelfs dubbele DNA-breuken gevonden. Het onderzoek toont tevens aan dat er zeer significante verschillen zijn tussen niet-blootstelling en wel-blootstelling aan elektromagnetische straling met verschillende SAR-waarden. Zo wordt o.a. aangetoond dat bij een SAR-waarde van 1,3 W/kg het aantal DNA-breuken verdubbelt en dat er een relatie is met de blootstellingsduur.

Hoe langer de blootstellingsduur, hoe meer kans op DNA-schade. Ook hier wilde de industrie de eindconclusie van het onderzoek beïnvloeden omdat de correlatie tussen DNA-schade en de straling van mobieltjes haar zeer onwelgevallig is.

Het REFLEX-rapport komt tot de slotsom dat het voorzorgsprincipe in acht genomen dient te worden en beveelt aan de blootstellingslimieten voor hoogfrequente elektromagnetische straling sterk te verlagen.

In september 2007, kort na de publicatie van het BioInitiatieve Rapport op 30 augustus 2007, pleitte prof. Jacqueline McGlade, voorzitter van de *European Environmental Agency* (EEA, het Europese Milieu Agentschap) ervoor *onverwijld het voorzorgsprincipe toe te passen*. De EEA is het hoogste adviesorgaan op milieugebied in de EU. McGlade verwees daarbij naar de asbest-affaire waarin de industrie ook voortdurend te nemen voorzorgsmaatregelen traineerde terwijl de schadelijkheid van asbest reeds lang vaststond.

Op 4 september 2008 kwam het Europe Parlement met een tussentijdse evaluatie van het *Europese actieplan voor milieu en gezondheid 2004–2010*. Het evaluatierapport is opgesteld door het Belgische Europe Parlementslid Frédérique Ries. Daarin werd onder meer de opkomende dreiging van de elektromagnetische velden besproken:

De laatste keer dat het Parlement zich heeft beziggehouden met deze kwestie was in 1999 toen draadloze lokale netwerken met hoge snelheid als WiFi of WiMAX nog maar pas hun opmars maakten in Europa en de Europese gezinnen nog niet volledig om-

Hoofdstuk 14: Een bloemlezing van weetjes, wetenswaardigheden en wetenschap

geven waren door een overvloed aan elektronische apparaten en verschillende systemen voor draadloze telefonie. Indien de technische vooruitgang niet in goede banen geleid wordt, kan het gebeuren dat er bepaalde gezondheidsrisico's mee verbonden zijn. Dat is precies wat er gebeurd is met de elektromagnetische golven, waarvan de blootstellingslimieten voor de bevolking dateren van 1999 en dus *a fortiori* geen gelijke tred hebben gehouden met de technologische ontwikkelingen.

De rapporteur wijst erop dat het van belang is rekening te houden met de gevolgtrekkingen van het BioInitiative Rapport waarin wordt gesteld dat elektromagnetische golven kunnen leiden tot kanker (in het bijzonder leukemie bij kinderen), de ziekte van Alzheimer, zenuw- en slaapstoornissen.

Vervolgens wordt gesteld:

Het is op basis van deze studie dat het Europees Milieu Agentschap in september 2007 de 27 lidstaten heeft aanbevolen maatregelen te nemen om de bevolking beter te beschermen. De rapporteur sluit zich aan bij deze waarschuwing en is van mening dat de Europese Unie meer en beter moet presteren op het gebied van gezondheid en milieu!

Krasse taal! Over de REFLEX-studie wordt overigens niet meer gerept. Het Europarlement neemt op 4 september 2008 een resolutie aan over de tussentijdse evaluatie van het Europese actieplan voor milieu en gezondheid 2004–2010. Het is de moeite waard om kennis te nemen van de artikelen 21 t/m 23 van deze resolutie:

[Het Europese Parlement]

- 21 is diep onder de indruk van het internationale rapport BioInitiative over elektromagnetische velden, dat een synthese is van meer dan 1500 studies terzake en waarin in de conclusies gewezen wordt op de gezondheidsgevaaren van de stralingen van mobiele telefonie, zoals GSM's, UMTS, WiFi, WiMAX, Bluetooth en draagbare telefoons met een vast basisstation (DECT-telefoons);
- 22 stelt vast dat de limieten voor blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden verouderd zijn, aangezien ze niet meer aangepast zijn sinds Aanbeveling 1999/519/EG van de Raad van 12 juli 1999 betreffende de beperking van blootstelling van de bevolking aan elektromagnetische velden van 0 Hz tot 300 GHz, dat in deze limieten uiteraard geen rekening is gehouden met de ontwikkeling van de informatie- en communicatietechnologieën noch met de aanbevelingen van het Europees Milieu Agentschap of de strengere emissienormen die bijvoorbeeld in België, Italië en Oostenrijk zijn opgelegd, en dat er niets is ondernomen voor kwetsbare groepen zoals zwangere vrouwen, pasgeboren baby's en kinderen;
- 23 verzoekt de Raad bijgevolg zijn Aanbeveling 1999/519/EG te wijzigen om rekening te houden met de beste werkmethoden van de lidstaten en aldus de strengste blootstel-

Onzichtbare risico's in het Draadloze Tijdperk

lingsnormen vast te leggen voor alle apparaten die elektromagnetische golven uitzenden in het frequentiebereik 0,1 MHz – 300 GHz;

Dat het BioInitiative-onderzoek een synthese is van meer dan 2000 studies i.p.v. 1500 is een slordigheidje dat wordt goedge maakt door de vaststelling dat de blootstellingslimieten achterhaald zijn door de exponentiële groei van draadloze technologie en de daarmee verbonden elektromagnetische stralingsdeken. Verwezen wordt naar de eerder besproken aanbevelingen van het Europees Milieu Agentschap naar aanleiding van het BioInitiative Rapport. Voorts wordt vastgesteld dat – nog steeds – niets is ondernomen om de kwetsbaren in de samenleving te beschermen.

Artikel 23 biedt ondanks de begrippen 'beste werkmethode' en 'strengste blootstellingsnormen' ruimte voor marchanderen: wie de politiek en de macht van de industriële lobby kent, weet dat je nooit te vroeg moet juichen. Zelfs artikel 9 van de resolutie waarin het Europees Parlement er bij de Europese Commissie op aandringt om bij de herziening van de huidige wetgeving op het gebied van milieu en gezondheid deze wetgeving niet te verzwakken onder invloed van lobby's of regionale of internationale organisaties (!), biedt geen enkele garantie dat dit dan ook niet zal gebeuren.

De Euro-rapporteur stelt 'helaas' vast dat het *voorzorgsbeginsel* ('dit beschavingsbeginsel') – dat sinds 1992 in art. 174-2 van het EU-verdrag is opgenomen – weliswaar vaak wordt verkondigd maar nooit wordt toegepast! Hierop bestaat slechts één uitzondering: in juni 2005 werd een verbod ingesteld op het gebruik van zes chemische stoffen uit de familie van de ftalaten in kinderspeelgoed. Daaraan was echter wel tien jaar strijd voorafgegaan: politieke spelletjes gaan altijd ten koste van de zwakkeren in de samenleving, in dit geval de allerkleinsten. Hoezo 'beschavingsbeginsel'? Welke beschaafde mensen treuzelen of traineren tien jaar lang als het gaat over de blootstelling van kindertjes aan chemische stoffen waar ernstige twijfels over bestaan? Waar de *ratio* aan het woord is, wordt het hart overstemd.

Welnu, het voorzorgsbeginsel is dus slechts éénmaal toegepast en de EU-rapporteur vraagt zich af 'wat het nut is van de dermate dwingende criteria voor de toepassing van het voorzorgsbeginsel die de Commissie in haar mededeling van 2 februari 2000 heeft vastgelegd. Alles lijkt in het werk gesteld te zijn om het voorzorgsbeginsel ontoepasbaar te maken [!] door een ingewikkelde, hiërarchische eindeloze procedure: van de afhan-

kelijkheid van risico-evaluatie en het risicobeheer, tot de studie van de diverse overwogen maatregelen, over de vaststelling in iedere fase van de omvang van de wetenschappelijke onzekerheid en het opstellen van een kosten-batenanalyse.'

Je leest het goed. Dit is allemaal rationele bullshit, gecreëerd met het doel om de industrie te beschermen tegen de burger in plaats van andersom. Als we ons thema *kunstmatige elektromagnetische straling* even beetpakken: hoe zou je 'in iedere fase de omvang van de wetenschappelijke onzekerheid' over de risico's kunnen vaststellen? In *iedere* fase? De *omvang* van de onzekerheid?

Dit is *rationele* bullshit, waar men alle kanten mee uit kan. En dat was in 2000 ook precies de bedoeling. Op deze wijze geregeld is het zogenaamde voorzorgsbeginsel onuitvoerbaar: milieu, gezondheid en de zwakkeren in de samenleving delven het onderspit. Alléén de industrie geniet *voorzorg*, dáár is goed voor gezorgd!

Het siert de EU-rapporteur dat ze een volledige herziening van de mededeling van 2 februari 2000 voorstelt 'om het *voorzorgsbeginsel* leefbaar te maken', rekening houdend met bepaalde rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen, 'zodat het beginsel van actie en veiligheid, gebaseerd op de goedkeuring van voorlopige en evenredige maatregelen, centraal komt te staan in het communautaire beleid inzake gezondheid en milieu' (art. 12 van de resolutie).

Het beginsel van actie en veiligheid, niet beïnvloed door lobby's: het zal ons benieuwen wat de Europese Commissie hiervan brouwt en hoe lang dat gaat duren!

Zou het mogelijk zijn om het Europese bureaucratische, rationele voorzorgsbeginselgedrocht te transformeren in een praktisch en slagvaardig instrument?

Professor Franz Adlkofer: DNA-schade door mobieltjes

We kwamen Franz Adlkofer al tegen als de onderzoeksleider van het REFLEX-project, de EU-studie die het verband aantoonde tussen GSM-straling en DNA-schade.

Op 1 oktober 2007 hield Adlkofer een voordracht in het kader van de Open Universiteit, een studieforum van kritische wetenschappers, in Gelsenkirchen te Duitsland. Prof. Adlkofer besprak daar voor de eerste keer publiekelijk zijn onderzoeksresultaten betreffende de effecten van UMTS-straling op menselijke cellen. Hij maakte duidelijk dat het gevonden

bewijs van DNA-strengbreuken tezamen met de splitsing van celkernen in microkernen [een voorbode van kanker!], geen enkele twijfel meer over het genotoxische effect van UMTS-straling laat bestaan: 'Breuken in de DNA-strengen treden al bij 1/40 van de [SAR]-grenswaarde op. UMTS-signalen zijn daarmee bijna tienmaal effectiever dan GSM-signalen.' Adlkofer doelt hier op de officiële SAR-waarde van 2 W/kg. Wat de REFLEX-studie voor de straling van GSM-telefoons bewees, lijkt nu ook vast te staan voor de emissie van UMTS-telefoons. De straling van mobieltjes beschadigt het genetische materiaal en verhoogt daarmee het risico op kanker (en andere degeneratieve aandoeningen). UMTS-straling lijkt bovendien tien maal zo riskant als die van GSM.

In samenhang met zijn onderzoek rapporteerde Adlkofer ook de eerste uitkomsten van de *Interphone Studie* die een verhoogd risico op hersentumoren bij een gebruiksduur van tien jaar of langer van de mobiele telefoon aantonen (conform het BioInitiative en andere onderzoeken; zie ook Enrico Grani!).

Tijdens zijn voordracht onderstreepte Adlkofer het belang van de resultaten van het Israëlische onderzoek van *Friedmann et al.* (2007) die het bewijs leverden voor het celbiologische mechanisme dat de straling van mobieltjes ver beneden de geldende blootstellingslimiet celbeschadigingen veroorzaakt. Gelet op deze nieuwe wetenschappelijke inzichten is onmiddellijke herbezinning noodzakelijk. Adlkofer drong erop aan dat de verantwoordelijken in industrie en politiek eindelijk eens het *voorzorgsprincipe* ter bescherming van de bevolking gaan erkennen.

Tabak, asbest en röntgenstralen zijn de voorbeelden dat het *decennia* kan duren tot de wetenschap 'definitief bewijs' voor het gezondheidsrisico kan leveren. Tijdig handelen zou de mensheid wel eens een late les kunnen besparen.

In juni 2008 werden door de Duitse milieuminister Gabriel de resultaten van het *Deutsche Mobilfunkforschungsprogramm* (DMF het Duitse Onderzoeksprogramma betreffende Mobiele-Telefoniestraling) bekend gemaakt. In verband daarmee publiceerde prof. dr. med. Franz Adlkofer de kritische stellingname dat de uitspraak in het DMF-rapport, dat de geldende blootstellingslimieten in voldoende mate bescherming bieden tegen mogelijke gezondheidsrisico's, is gebaseerd op een vaststelling waaraan een wetenschappelijke grondslag ontbreekt. Het DMF hanteert namelijk de reductionistische methode en gaat uit van het vooroordeel dat athermische effecten met ziekterelevantie niet kunnen bestaan. Die veronderstelling

is in tegenspraak met de uitkomsten van talrijke onderzoeken die onafhankelijk van DMF zijn uitgevoerd. (Bron: www.diagnose-funk.de)

Het DMF-onderzoek staat bovendien haaks op een advies dat de Duitse regering in september 2007 naar buiten bracht. Op een vraag van de *Groenen* over de veiligheid van draadloze thuisnetwerken formuleerde de Duitse Bondsregering het volgende antwoord: 'De Bondsregering beveelt in het algemeen aan om de persoonlijke blootstelling aan straling van hoogfrequente elektromagnetische velden zo gering mogelijk te houden, d.w.z. aan gewone kabelverbindingen de prioriteit te geven wanneer van het aansluiten van draadloze oplossingen kan worden afgezien.'

De telecombedrijven reageerden woedend. Waarom zou de Bondsregering zo'n heldere aanbeveling doen als er niets aan de hand is?

Zoals je ziet, komen politici, wetenschappers, gezondheidswaakhonden, vertegenwoordigers van de telecomindustrie en overheidsdienaren, *die tot elke prijs* het simplistische opwarmingsconstruct blijven verdedigen, in een spagaat terecht die zó wijd wordt dat men dreigt uit te scheuren tot aan het heiligbeen. Van heilig boontje tot heiligbeentje: de aanvankelijk naïeve opwarmings*hypothese* is zo langzamerhand verworpen tot een opwarmings*leugen*.

Russisch onderzoek

In Hoofdstuk 1 maakten we al melding van het uitgebreide Russische onderzoek van na de Tweede Wereldoorlog. Russische en Oekraïense wetenschappers onderzochten de gezondheidseffecten voor mens en dier, veroorzaakt door kunstmatige elektromagnetische velden.

De Duitse hoogleraar in de pathologie prof. dr. Hecht analyseerde meer dan 1500 van de Russische wetenschappelijke onderzoeksrapporten. Het werd een omvangrijke studie die talrijke negatieve effecten vaststelt op onder andere:

- het *zenuwstelsel*, bijv. verstoringen van het bewegingsmechanisme, *tremor* (trillen van handen, etc.), hoofdpijn, slaapproblemen, geheugenverlies;
- de *hart-bloedcirculatie*, bijv. hartritmestoornissen, bloeddrukproblemen;
- het *endocriene systeem*, bijv. vergrote schildklier, verstoorde schildklierfunctie, potentiële stoornissen bij mannen;
- het *immuunsysteem*, verminderde functie;
- de *stofwisseling*: verstoring in de eiwit-, vet-, koolhydraten- en mineralenstofwisseling;

- de celvermeerdering;
- het genetisch materiaal.

Kortom, het hele organisme kan verstoord raken door langdurige blootstelling aan hoogfrequente elektromagnetische straling. Wat waar begint, kan voor iedereen anders zijn. De studie toont aan dat deze symptomen vaak leiden tot wat we tegenwoordig beschavingsziektes of welvaartziektes noemen, zoals hartinfarcten, hartritmestoornissen, epilepsie, Alzheimer, Parkinson, allergieën, verstoring van de stofwisseling, kankers (vooral hersenkanker), leukemie en depressies.

Neurochirurg dr. Vini Khurana

De neurochirurg en kankerspecialist dr. Vini Gautam Khurana van *The Canberra Hospital*, Australië, verrichtte een kritische *review*-studie genaamd *Mobile Phones and Brain Tumours* (Mobiele telefoons en hersentumoren). Hij evalueerde meer dan honderd wetenschappelijke onderzoeken. We rapporteren een aantal van zijn conclusies:

- Elektromagnetische straling zoals die welke wordt uitgezonden door mobieltjes en DECT-telefoons, kan de 'belzijde' van het hoofd verhitten of athermisch pulseren en een latente 'thermo-elektrische' wisselwerking aangaan met het organische, elektromagnetische gedeelte: de hersenen.
- Bluetooth apparatuur en onbeschermd headsets veranderen het hoofd van de gebruiker in een effectieve, latent zichzelf schade berokkenende antenne.
- Het duurt verscheidene jaren voor een kwaadaardige hersentumor tot ontwikkeling komt. Kwaadaardige hersentumoren komen steeds vaker voor.
- Er wordt een groeiende en statistisch significante hoeveelheid bewijs gerapporteerd van hersentumoren zoals *acoustic neuroma* (gehoorzenuwtumoren) en *astrocytoma* (kwaadaardige hersentumoren) die verbonden zijn met intensief en veelvuldig gebruik van de mobiele telefoon, in het bijzonder aan de (voorkeurs-)belzijde van het hoofd.
- Omdat mobieltjes en DECT-telefoons gemakkelijk en handig zijn, worden de telecomindustrie en de consumenten- en gezondheidsorganisaties dringend verzocht deze technologieën en hun accessoires beslist veiliger te maken.
- Ook Khurana beveelt kabel- c.q. snoertoepassingen aan en een beperkt gebruik van mobieltjes en DECT-telefoons door zowel kinderen als volwassenen om de fysieke onzichtbare risico's in te dammen.

Hoofdstuk 14: Een bloemlezing van weetjes, wetenswaardigheden en wetenschap

- Als industrie en regeringen niet heel snel maatregelen nemen, de feitelijke situatie erkennen en besluiten in te grijpen, zal het optreden van kwaadaardige hersentumoren wereldwijd toenemen binnen een decennium.

We merken op dat ook Khurana gebruik maakt van geclusterde informatie, waardoor de patronen en tendensen beter zichtbaar worden gemaakt en de bewijskracht en aannemelijkheid aanzienlijk versterkt. Van grote importantie vinden we Khurana's centrale boodschappen ('key messages'). We noteren er enkele:

- Het gaat niet over korte-termijneffecten (Khurana passeert de opwarmingsmythe) maar effecten op lange termijn. Niet alleen die van draadloze telefonie, maar ook radio- en tv-masten, hoogspanningslijnen en wifi-apparatuur.
- Een kwaadaardige hersentumor staat in het merendeel van de gevallen gelijk met een terminale afloop.
- Khurana roept op de correlatie tussen mobiele-telefoongebruik en hersentumoren eindelijk serieus te nemen.
- En deze is belangrijk: de 'incubatietijd' of periode van 'latente sluimering' ligt in de orde van 10 tot 20 jaar. In de huidige tijd (Khurana: 2008–2012) zullen we de werkelijke impact van mobiele telefonie op het menselijk organisme (in het bijzonder hersentumoren, Khurana's specialisme) leren kennen, omdat velen in die periode tien jaar of langer van mobieltjes en DECT-telefoons gebruik maken.

Wij vermoeden dat de effecten van DECT evenals die van wifi, Bluetooth, UMTS en digitale tv zich sneller en op grotere schaal zullen manifesteren dan die van GSM. In de eerste plaats omdat die apparatuur sterker straalt dan GSM en in de tweede plaats omdat er sinds 2000 een extreme en explosieve toename van elektrostress door draadloze toepassingen heeft plaatsgevonden.

Wij voorspellen een gigantische cumulatie van degeneratieve aandoeningen en specifieke klachten in de komende tien jaar: de contouren en tendensen zijn al lang zichtbaar voor wie met zijn hart wil kijken. In Nederland krijgt bijvoorbeeld al 1 op de 2,5 à 3 mensen in zijn leven met kanker te maken. Een eeuw geleden (het tijdperk zonder elektriciteit en draadloze toepassingen) was dat slechts 1 op de 4000. In de VS is dat al 1 op de 2 personen en ook wij in Nederland en België koersen met volle snelheid op dat kengetal af. Dat betekent dat van elk echtpaar gemiddeld één

partner in zijn leven met kanker wordt geconfronteerd. Met alles wat erbij hoort. En dan hebben we het nog niet over de explosieve toename van neurodegeneratieve aandoeningen als Parkinson, Alzheimer, dementie, epilepsie, autisme en ADHD. Enzovoort.

Toch vraagt de overheid je om te blijven slapen want dan kan het draadloze sprookje verder tot verwerkelijking komen: méér mobieltjes, méér DECT's, méér WiFi, méér digi-TV, méér zendmasten (binnenkort met de invoering van WiMAX op iedere vierkante kilometer een zendmast erbij!). Ons land wordt onleefbaar. Leve de ICT (Informatie- en Communicatie-Technologie)! Ieder mens altijd en overal bereikbaar tot-ie totaal doorgestraald sneuvelt in zijn 'eigen' sprookje. Ontwaken van onder de stralingsdeken of in de Russische roulette van de draadloze mythe 'leven': dat is de keuze.

Het geldrolletjessyndroom

Slechts twintig seconden bellen met je mobieltje zijn toereikend om het bloedbeeld zichtbaar te veranderen en de rode bloedlichaampjes tot verkleving of verklontering te brengen. De Duitse onderzoeker en grondlegger van de bouw-/woonbiologie Wolfgang Maes wijdde in 2005 een artikel aan dit *geldrolletjessyndroom* dat ook wel het *kikkerdrilfenomeen* genoemd wordt. Hoe gaat dat in zijn werk?

Toen Maes en zijn beide medewerkers in mei 1997 in het kader van Öko-test laboratoriumonderzoek deden met mobieltjes die aanstonden, hebben zij hun eigen bloed vóór en ná het onderzoek microscopisch onderzocht. Tijdens de test was de afstand tussen hun lichamen en de telefoon afwisselend 50 cm tot ruim drie meter. Ervóór, zonder straling, bewogen de rode bloedlichaampjes zich normaal, geheel los van elkaar, vrij en vloeiend door het bloedplasma. Na de metingen die een uur duurden waren zonder uitzondering alle bloedlichaampjes met elkaar verkleefd, onflexibel en star. Een totaal ander bloedbeeld: alleen nog 'geldrollen' c.q. klonten 'kikkerdril'.

Naar dit fenomeen is al tamelijk veel onderzoek verricht. Wij vinden het bizar en veelbetekenend dat overheden (in samenwerking met de bedrijven) dit belangrijke issue niet opnemen in hun onderzoeksprogramma's naar de effecten van straling van mobieltjes en andere draadloze stralingsbronnen: men is er bang voor om zelf het opwarmingsdogma onderuit te halen.

Het Duitse *Bundesamt für Strahlenschutz* merkte in 1996 al terloops op:

‘In laboratoriumomstandigheden worden sterke effecten op cellen van het menselijke lichaam aangetoond: rode bloedlichaampjes rijgen zich als een parelketting aaneen.’

Prof. Bo Sernelius van de Zweedse Universiteit Linköping publiceerde in 2004 zijn wetenschappelijk onderzoek naar het verband tussen bloedbeeldverandering en het gebruik van mobieltjes.

Enkele van zijn bevindingen:

- Mobieltjes kunnen bloedlichaampjes beschadigen en leiden tot verklontering van de cellen.
- Laboratoriumonderzoek toont aan dat de krachten tussen cellen en watermoleculen accelereren en hun polen zich onder invloed van het elektromagnetisme één kant op richten.
- Bij een normaal mobiele-telefoonstralingsveld steeg deze magnetische kracht extreem, ongeveer tot het miljardvoudige.

In eenzelfde soort onderzoek stelden prof. I. Belyaev en zijn team van het *Instituut voor Genetische Toxicologie* aan de Universiteit van Stockholm vast dat DNA vernietigd wordt zoals na radioactieve gammastraling. Bovendien leidden de mobiele-telefoongolven tot verkleving en verwoesting van het erfelijke materiaal in de bloedlichaampjes en tot voortijdig afsterven van de cel. Het duurde uren na het uitzetten van de stralingsbron voor de verklevingen zich oplosten en het bloedbeeld zich normaliseerde.

Prof. M. Mashevich en prof. D. Folkman van de Universiteit in Tel-Aviv publiceerden in 2003 hun onderzoek. De straling van mobieltjes veroorzaakte gentoxische effecten en schade aan het erfelijk materiaal van bloedlichaampjes. En dat alles dus bij emissies *ver onder de geldende blootstellingslimieten!*

In het Duitse Korbach is het bloedbeeld van mensen die rond een zendmast wonen onderzocht. Dat bloed onderscheidt zich van het bloed van mensen die niet met die straling belast worden door de verandering van het aantal volgroeide rode bloedlichaampjes (*reticulocyten*) die via het beenmerg worden gevormd en onder invloed van de elektromagnetische straling sneller dan gebruikelijk aan het bloed worden afgegeven. Bovendien werden veranderingen in de concentratie witte bloedlichaampjes (*leukocyten*) en het hormoon melatonine (noodzakelijk voor een gezonde, diepe, regenererende slaap) waargenomen. Dr. Peter Germann in december 2003: ‘Bij 90% van de mensen veranderde het bloedbeeld ten gevolge van

de straling van de zendmast. Het bloed van kinderen tot vier jaar vertoonde ook nog eens een opvallende neiging tot stollen.'

Er waren duidelijke aanwijzingen voor een vermindering van *monocyten* (witte bloedcellen die de 'politieagenten' van ons bloed zijn en afvalstoffen opruimen) en teruggang van *hemoglobine* (de rode bloedkleurstof en zuurstofdrager) en van de MCHC-waarden (de hoeveelheid hemoglobine in de rode bloedlichaampjes). Dr. Germann: 'Zelfs kritische laboratoriumartsen/onderzoekers zien na de analyses de correlatie tussen elektrosmog en de opvallende veranderingen in het bloedbeeld.'

In de zomer van 2004 volgt een nieuw tussenbericht van het onderzoek in Korbach: 'Tweederde van de meer dan 1000 onderzochte deelnemers toonde opnieuw significante veranderingen in de aantallen *reticulocyten* en de rijping ervan na het in gebruik nemen van een nieuwe mobiele-telefoonzendinstallatie; bij kinderen is dat zelfs meer dan 80%.'

De toegenomen stroperigheid, het *geldrolletjessyndroom*, het verminderde zuurstoftransport en de wijziging van de instrinsieke samenstelling van het bloed houden een groot risico in op infarcten, trombose en verstopping van de vaten. En nog veel meer. Dat is geen goed nieuws. Het zijn harde feiten. Neen, mooier kunnen we het niet maken. Maar wel veel leuker...

Want in maart 2005 presenteerden twee eindexamenkandidaten van het gymnasium in Spaichingen, Duitsland de resultaten van hun wetenschappelijke arbeid van twee jaar: Maria Ritter en Wasgan Wolski, beide 19 jaar, ontvingen de regionale eerste prijs voor biologie in Freiburg en de landelijke Milieuprijs in Stuttgart voor hun prestatie. Wat heeft het tweetal onderzocht?

Laten we eerst vermelden dat ze hun project uitvoerden onder het wakend oog van hun leraar dr. Ziegman. Hun onderzoek kende geen dubieuze sponsors, wat voor vele andere onderzoeken vaak wel geldt.

51 Proefpersonen in de leeftijd van 17–20 jaar mochten 24 uur lang geen mobieltje gebruiken noch zich blootstellen aan soortgelijke elektrosmog. Vervolgens werd hen telkens een druppeltje capillair bloed uit oor en vingertop afgenomen. Daarna moesten ze twintig seconden lang met een Siemens mobieltje bellen. Kort daarna werd opnieuw in het oorleltje en de vingertop geprikt. Tien minuten later – zonder stralingsbelasting door het mobieltje – begon dezelfde procedure opnieuw. Elk bloeddruppeltje

werd onder de microscoop onderzocht, gefotografeerd, gedocumenteerd en statistisch geëvalueerd. De uitkomst: 'Het effect van de geldrolletjesvorming bij een telefoongesprek van twintig seconden is significant en zowel in het bloed uit het oor als uit de vinger vast te stellen en ook na tien minuten nog steeds aanwezig.'

Daarna gingen de jonge onderzoekers een stapje verder. Enige milliliters bloed uit een ader getapt werden in een reageerbuisje gedaan en vervolgens ook twintig seconden met een mobieltje bestraald. De uitkomst verrast ze: 'De geldrollen vormen zich ook buiten het menselijk lichaam.'

De jongelui en hun leraar maken zich zorgen: 'Waarom gaan de bloedlichaampjes klonteren door de emissie van een mobieltje en waarom zo lang? De rode bloedlichaampjes zijn verantwoordelijk voor het transport van zuurstof en kooldioxide. Als ze verkleven wordt hun oppervlak kleiner en kunnen ze maar een fractie van de normale hoeveelheid zuurstof en CO₂ transporteren. Door de geldrolletjesvorming veranderen bovendien de vloeibare eigenschappen van het bloed: het wordt stroperiger. Stroperig bloed kan in dunne vaten of reeds beschadigde bloedvaten tot mini-infarcten leiden. Onze onderzoeksresultaten tonen aan dat de straling van mobieltjes naast thermische ook [niet-thermische] biologische effecten heeft.'

Fantastisch, hè? Deze jonge mensen zijn veelbelovend en wat ze ondernemen is hoopgevend, ook al bevestigen ze wat professionele onderzoekers reeds hebben vastgesteld. Voor wie van de kwantumwetenschap (zie vorige hoofdstuk) heeft kennisgenomen, is het overigens niet verrassend dat cel- c.q. bloedonderzoek 'binnen en buiten het lichaam' (*in vivo* en *in vitro*) dezelfde resultaten oplevert. Het kwantumveld is immers alomtegenwoordig.

Ons bloed is onze 'levensstroom' die wordt rondgepompt door al onze organen en ons weefsel. Als het bloed wordt aangetast en sterk in kwaliteit achteruitgaat door de straling van draadloze technologie – en dat is meermalen bewezen – dan hebben we een groot probleem. De politiek dient zijn verantwoordelijkheid te nemen. Zelfs al houden politici zich liever bezig met de geld- en kredietcrisis (geld is de bloedstroom van de economie) dan met de 'bloedcrisis', het is de hoogste tijd dat zij het voorzorgsbeginsel met onmiddellijke ingang gaan toepassen op de straling van draadloze technologie.

Onderzoek Agentschap Telecom

De telecomwereld zendt – naast de onzichtbare GSM-, UMTS- en WiFi-straling – ook zichtbare berichten de wereld in. Die spreken niet over een experiment met mens en milieu, maar stralen consequent de boodschap uit dat het GSM- en UMTS-systeem en de WiFi-/magnetronfrequentie geen effecten hebben op de gezondheid van de burgers: de niets-aan-de-hand boodschap. De grootste telecomlobbyist is waarschijnlijk wel het Ministerie van Economische Zaken. Haar *Agentschap Telecom* presenteerde op 31 juli 2007 de resultaten van het onderzoeksrapport *Veilige Veldsterktes 2005–2007*. Uit dit onderzoek van het Agentschap op 211 locaties waar GSM- en UMTS-zendmasten staan, is gebleken dat de elektromagnetische straling rond de zendmasten ver onder de limieten ligt die in Nederland gelden.

Het Parool van 31 juli 2007 gebruikt dan ook de kop: 'Masten GSM zijn geen gevaar'. *De Volkskrant* van 1 augustus 2007 kopt met: 'Straling telefonie ruim onder limiet', en *Trouw*: 'Straling zendmasten blijft ruim binnen toegestane norm'. Er is echter geen enkel land ter wereld dat zijn stralingsnormen zó extreem hoog heeft gesteld als Nederland. Dus... elke meting die wordt verricht valt sowieso binnen die norm, zoals het Agentschap en de krantenartikellkoppens ons dan ook vertellen. Deze normwaarden zijn echter – zoals bekend – slechts standaarden voor *weefselopwarming*, vastgesteld door technici in plaats van biomedische wetenschappers. De mens wordt gezien als een lap biefstuk, niet als een complex en subtiel systeem van elektromagnetische stroompjes/interacties die een holistisch geheel vormen. De technici die verbonden zijn met de telecomlobby onderzoeken feitelijk alleen maar korte-termijn-opwarmingseffecten, hetgeen bij de huidige stand van wetenschap als een wetenschappelijke dwaling van jewelste moet worden beschouwd.

Dat het *Agentschap Telecom* nu op grond van haar eigen onderzoek de conclusie trekt dat de veiligheid van de burger is gegarandeerd, is dus op verkeerde uitgangspunten gebaseerd. En dat staat nog geheel los van de meettechniek, waarvoor geen adequaat meetprotocol bestaat!

Een ander wezenlijk punt is de belangenverstrengeling: de rijksoverheid (het kabinet Balkenende-III) verkocht de UMTS-licenties voor ruim € 5,7 miljard en is verplicht om aan een snelle landelijke dekking van het UMTS-systeem mee te werken. Bovendien is de overheid grootaandeelhouder van KPN, dat 80% van de Nederlandse telecommarkt in handen heeft.

En... sinds wanneer doet het Ministerie van Economische Zaken onderzoeken op het terrein van milieu en volksgezondheid? Moeten dergelijke onderzoeken niet door neutrale, onafhankelijke onderzoekers worden verricht in plaats van door een ministerie dat aan de leiband van de telecombranche loopt? Het Ministerie van EZ speelt onder één hoedje met de telecomproviders en heeft de publieke opinie willen manipuleren met onderzoeksresultaten die al bij voorbaat vaststonden.

Immers, waar en hoe men ook meet, men zal altijd waarden vinden die ver onder de quasi-wetenschappelijk vastgestelde, exorbitante stralingsnormen blijven. Binnen zulke extreme limieten is het UMTS-zendmastenwoud simpel zonder inmenging van de burgerij en zonder risico's van aansprakelijkstelling aan te planten. Het is de taak van het Ministerie van Economische Zaken om de financieel-economische belangen van het bedrijfsleven te bevorderen – waar op zichzelf niets op tegen is – maar het kan zich als zodanig niet ook nog eens opwerpen als beschermer van de gezondheid van de burger. Het onderzoek *Veilige Veldsterktes 2005–2007* is niet alleen opgezet om pers en publiek om de tuin te leiden, maar vermoedelijk ook om de circa zestig gemeenten, die weigerden mee te werken aan plaatsing van UMTS-masten, over de streep te trekken.

Zeer misleidend is ook de naam van het onderzoek: *Veilige Veldsterktes 2005–2007*. We plaatsen de volgende kanttekeningen:

- 1 De uitkomst staat van tevoren al vast: in Nederland hebben we veilige veldsterktes. En vanuit het opwarmingsdogma bekeken, lijkt dat ook zo.
- 2 Men suggereert met deze onderzoekstitel tevens dat de GSM-/UMTS-straling ook *objectief* gezien veilig is. Dat dit helemaal niet klopt, hoeven we nu niet meer uit te leggen.
- 3 Het publiek en de lagere overheid wordt een rad voor de ogen gedraaid en de verwarring wordt vergroot omdat de mensen steeds tegengestelde berichten lezen. Léés het boek *Doubt is Their Product* (Appendix 1, nr. 16) en het zal je helder worden waarom EZ op een dergelijke wijze met de burgers omgaat.
- 4 Ook de pers wordt beetgenomen en het is opmerkelijk hoe klakkeloos die het persbericht van EZ overneemt, zonder enige behoorlijke research te verrichten. Het is een veel gehoorde klacht van journalisten en redacties dat er tegenwoordig geen budgetten meer zijn voor diepte-onderzoek. Weinig mensen moeten in korte tijd veel informatie produceren en dus nemen redacties persberichten van overheid, instellingen en industrie vaak kritiekloos over.

Interphone Studie

We hebben eerder in dit hoofdstuk gezien dat prof. Franz Adlkofer, vooruitlopend op de publikatie van het eindrapport van de *Interphone Studie*, al op 1 oktober 2007 een voorlopige conclusie bekendmaakte, namelijk een significant verhoogd risico van hersentumoren bij een gebruiksduur van tien jaar of langer van de mobiele telefoon. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) heeft deze studie in het leven geroepen die werd uitgevoerd door het onder de WHO ressorterende *International Agency for Research on Cancer* (IARC, Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek). In dertien landen, waaronder Frankrijk, Duitsland en Groot-Brittannië werd een verband bestudeerd tussen het mobiele telefoongedrag van de patiënten en de kanker waaraan zij leden: hersentumoren, tumoren aan de speekselklieren evenals aan de gehoorzenuw. Het is een breed onderzoek onder 14.000 personen. Wereldwijd heeft *Interphone* 2600 gevallen van hersentumoren, 2300 hersenvliestumoren, 1100 tumoren aan de gehoorzenuw en 400 speekselkliertumoren nader bekeken.

De *Interphone Studie* is in het jaar 2000 gelanceerd en zes jaar later voltooid. Na een lange serie verslagen en een reeks onduidelijke, maar nimmer publiekelijk opgehelderde moeilijkheden leek men in september 2008 eindelijk het stadium van publikatie bereikt te hebben. Toch bleek dat opnieuw niet te lukken, aldus het Franse dagblad *Le Monde* van 28 en 29 september 2008. Volgens deze krant beweert de coördinator van de *Interphone Studie*, prof. Elisabeth Cardis van het *Epidemiologische en Milieu Onderzoekscentrum* te Barcelona, dat er geen nieuwe 'hypothetische moeilijkheden' zijn gerezen: er is gewoon wat meer tijd nodig om met een nieuwe versie van het rapport te komen. Het is bijna klaar, aldus Cardis. In een interview met de Belgische krant *De Standaard* van 16 oktober 2008 zegt ze echter dat het om *voorlopige resultaten* gaat. De definitieve komen pas in 2009. Prof. Cardis: 'We hoeven de definitieve cijfers niet af te wachten om tot de conclusie te komen dat mobiel bellen, zeker voor kinderen, moet worden beperkt en dat we uit voorzorg maar beter een vast toestel kunnen gebruiken.'

Amerikaanse wetenschappers toonden zich zeer bezorgd over het voortdurende uitstel van de publikatie van de resultaten. Prof. David Carpenter, volksgezondheidsexpert, hoogleraar aan de Universiteit van Albany, New York en medesamensteller van het BioInitiative Rapport, is daar duidelijk over: 'We moeten niet overdoen wat we met de weten-

schappelijke studies inzake sigaretten en longkanker hebben meegemaakt toen ons land heeft zitten *muggenziften* over elk detail van de informatie, voordat het publiek werd gewaarschuwd.' Dr. Ronald Herberman van de Universiteit van Pittsburgh, Pennsylvania, hoofd van één van de tien belangrijkste Amerikaanse onderzoekscentra voor kanker, onderschrijft Carpenters mening: 'Er zijn drie miljard mobiele-telefoongebruikers in de wereld. We hebben behoefte aan voorzorgsmaatregelen.'

Zowel Herberman als Cardis vinden dat onderzoeken, die alleen maar kijken naar korte-termijneffecten, achterhaald zijn nu zowel het aantal gebruikers van mobieltjes als de duur en frequentie van de gesprekken explosief zijn toegenomen.

Interphone brengt bijvoorbeeld in Zweden aan het licht dat voor wie 'veelvuldig of langdurig' mobiel belt de kans op een hersentumor stijgt met gemiddeld 60%. In Noorwegen is dat 39%. Ook in het *Interphone*-onderzoek blijkt de kans op tumorontwikkeling aan de 'belkant' van het hoofd significant groter dan aan de andere zijde [conform BioInitiative, Khurana en anderen.] Aldus de bekendmaking van de voorlopige onderzoeksresultaten.

Prof. Stefaan van Gool, kinderoncoloog aan de Katholieke Universiteit te Leuven vindt dat het, met de resultaten van *Interphone* in de hand, tijd wordt om het overdadige gebruik van mobieltjes eens onder ogen te zien. Als het verband tussen kanker en straling van mobieltjes onomstotelijk wordt aangetoond, dient men op zijn minst het voorzorgsprincipe te hanteren, meent hij. 'Het bedrijfsleven en de overheid zeggen altijd dat er niets is bewezen en dat er geen eensluidende conclusies kunnen worden getrokken [*Doubt is their product*; K&C.] Wanneer gaat men ophouden met deze onzin?'

We willen nog iets zeggen over de trainage van de publikatie van de onderzoeksresultaten. Het onderzoek is in 2006 voltooid, maar de onderzoekers kunnen het kennelijk niet eens worden over de definitieve versie van het rapport. Zoals Jean Pilette in zijn document *Zendmasten, draadloze technologieën en gezondheid* vaststelt, is de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) verre van neutraal waar het over elektrostress in het algemeen en de gezondheidseffecten van mobieltjes in het bijzonder gaat. De WHO is sterk industrie-gerelateerd en heeft tot nog toe steeds het opwarmingsdogma gehuldigd en het talrijke bewijsmateriaal voor athermische, biologische effecten stelselmatig onderdrukt.

De Nederlandse Gezondheidsraad, de Amerikaanse *Food and Drugs Administration* en vele andere nationale gezondheidswaakhonden volgen de WHO-strategie (lees ook onderdeel xv van Jean Pilette's document en ons volgende boek *Onzichtbare risico's in het Draadloze Tijdperk*, deel 2 dat in 2009 zal uitkomen). Aan het *Interphone*-project nemen talloze internationale wetenschappers deel die een connectie hebben met de WHO, waarvan er vermoedelijk een aantal niet vrij is van bepaalde belangen.

Het is natuurlijk niet zo dat wetenschappers *muggenzifters* zijn (zoals professor Carpenter het noemt) omdat ze zaagsel in hun hoofd hebben: het zijn stuk voor stuk zeer intelligente en intellectuele geleerden. Het muggenziften vindt doorgaans plaats met het doel te traineren en te marchanderen omdat zekere belangengroepen dat beter uitkomt. Het zaagsel zit in het hart. Onze intuïtie zegt, dat als er twee of drie jaar onderhandeld moet worden over de tekst van een wetenschappelijk onderzoeksrapport, de onderzoeksresultaten spectaculair moeten zijn en de industrie zeer onwelgevallig. De coördinatrice van *Interphone*, prof. Cardis, en prof. Adlkofer hebben een tipje van de sluier opgelicht. Wij voorspellen internationaal vuurwerk zodra het definitieve rapport openbaar gemaakt wordt: de opwarmingsleugen gaat voor een groot publiek ontmaskerd worden, nu zelfs de WHO er niet meer onderuit kan. Enige trainage is nog mogelijk, het kan nog even duren, maar het doofpotstadium lijkt gepasseerd te zijn.

De Gezondheidsraad en het BioInitiative Rapport

Op 2 september 2008 bracht de Nederlandse Gezondheidsraad een 'briefadvies' over het BioInitiative Rapport uit aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM). Op de website van de Raad (www.gezondheidsraad.nl) tref je zowel de gehele brief aan als een zeer beknopte samenvatting die wij hier weergeven:

Vorig jaar is een rapport gepubliceerd dat steeds vaker een rol speelt in de discussie rond elektromagnetische velden en gezondheid: het *BioInitiative Report*. Dit rapport geeft aanbevelingen om de blootstellingslimieten voor elektromagnetische velden, zoals die nu in Nederland en in vele andere landen gehanteerd worden, te verlagen.

De commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad geeft in dit advies een oordeel op hoofdlijnen over de wetenschappelijke waarde van dit rapport. Zij concludeert dat het BioInitiative Rapport geen gebalanceerd en objectief beeld geeft van de huidige stand van de wetenschap en dat het geen aanleiding geeft om de gangbare opvattingen over de risico's van blootstelling aan elektromagnetische velden te herzien.

Dit curieuze epistelje werd ons in de opmaakfase van het boek toegevoegd. We downloadden onmiddellijk de brief van de Gezondheidsraad aan de minister. Na zorgvuldige bestudering van deze adviesbrief komen we tot het inzicht dat de Raad het BioInitiative rapport terzijde schuift op grond van louter formele argumenten, waardoor hij aan de inhoud van het rapport voorbij kan gaan. De Gezondheidsraad beweert dat het BioInitiative Rapport *a priori* geen objectieve analyse is van de stand van wetenschap omdat het in Sectie 2 als motivatie zou vermelden:

The Report has been written to document the reasons why current public exposure standards for non-ionizing electromagnetic radiation are no longer good enough to protect public health.

De Gezondheidsraad heeft deze zin echter uit de context van de eerste alinea van Sectie 2 gehaald. De Raad hanteert ook hier een reductionistische methode: presenteer de helft, bespreek de context niet en de minister, haar ambtenaren, de pers en het publiek slikken het als zoete koek. De volledige eerste alinea van Sectie 2 van het BioInitiative Rapport, gepresenteerd onder het kopje *Background and Objectives*, luidt echter:

This Report is the product of an international research and public policy initiative to document what is known of biological effects that occur at low-intensity EMF exposures (for both radiofrequency radiation RF and power-frequency ELF, and various forms of combined exposures that are now known to be bioactive). The Report has been written to document the reasons why current public exposure standards for non-ionizing electromagnetic radiation are no longer good enough to protect public health.

[De cursiveringen zijn van ons, K&C.]

Het ging de BI-Werkgroep dus niet (alleen) 'om het gericht aandragen van documentatie om aan te tonen waarom de bestaande standaarden niet zouden voldoen' zoals de Raad het uitdrukt, *maar het ging in de eerste plaats om dat wat bekend is over biologische effecten te documenteren*. Waarom zou dat niet op objectieve wijze kunnen geschieden? De (athermische) biologische effecten waar de BI-werkgroep op doelt zijn de lange-termijneffecten van kunstmatige elektromagnetische straling. Maar daar houdt de Gezondheidsraad niet van. En dus verwijst de Raad ook in deze magere adviesbrief maar weer eens naar de internationale instituties en commissies (WHO, ICNIRP, ICES, IEEE) die alle – tot nu toe – technisch, technologisch en technocratisch zijn geïnteresseerd en blootstellingslimieten louter op basis van de opwarmingshypothese hebben vastgesteld of verdedigen. Wij vinden dat juist in die kringen geen 'objectieve analyse van de stand

van wetenschap' heeft plaatsgevonden, omdat zij de athermische effecten stelselmatig buiten beschouwing laten of bagatelliseren.

De Raad bespreekt kort het in het BI-rapport aangehaalde TNO-onderzoek van 2003 [waaruit blijkt dat 21 van de 23 respondenten een verminderd welbevinden rapporteren na kortstondige blootstelling aan UMTS-straling] en verwijst naar 'vier onafhankelijke vervolgonderzoeken' waarin 'geen aanwijzingen [zijn] gevonden die de resultaten van TNO bevestigen'. De Gezondheidsraad is daarmee zelf niet-objectief en niet-neutraal, want de vier onderzoeken waar hij naar verwijst gaan alle slechts over *kortetermijneffecten* van UMTS-straling en die kunnen geen enkel uitsluitsel geven over de onschadelijkheid van deze straling bij mobiele-telefoon-gebruik *op lange termijn*.

In deze adviesbrief gaat de Gezondheidsraad simpelweg voorbij aan de athermische, biologische effecten op lange termijn.

Géén woord over de analyses van *geclusterde* wetenschappelijke studies (veertien in totaal) en de bewijskracht ervan, die een onweerlegbare correlatie vaststellen tussen het langdurige gebruik van mobieltjes enerzijds en hersenkanker en gehoorzenuwkanker anderzijds. Onomstotelijk bewijs dat ook door neurochirurg dr. Khurana is gevonden en kennelijk eveneens door de *Interphone*-Commissie, ook al liggen de 'reductionisten' en de 'holisten' nog met elkaar in de clinch over de redactie van het rapport.

Géén woord wijdt de Raad aan de bevindingen van DNA-schade in het BI-Rapport, veroorzaakt door kunstmatige elektromagnetische straling [die ook gerapporteerd wordt door het REFLEX-onderzoek, de vele Russische onderzoeken, de onderzoeken naar de veranderingen van de samenstelling, viscositeit en kwaliteit van menselijk bloed, en nog vele andere studies].

Het is een bekend euvel dat mensen – vooral een groep samenwerkende personen, speciaal mannen – het moeilijk vinden om toe te geven dat zij ooit onjuiste uitgangspunten hebben aangenomen. In het bijzonder geldt dat voor wetenschappers die dwalen. En de praktijk leert dat mensen/mannen die dwalen zich steeds dieper in de nesten werken als ze zich *rücksichtslos* aan hun (wetenschappelijke) dwaling blijven vastklampen.

Het functioneren van de Gezondheidsraad dient in dit opzicht ernstig ter discussie gesteld te worden. Is de eigen trots belangrijker dan de volksgezondheid?

In de laatste alinea van zijn adviesbrief schrijft de Raad:

Het BioInitiative Rapport pleit voor het voorkomen van elk effect van elektromagnetische velden op biologische systemen en gaat daarbij voorbij aan het onderscheid dat door experts gemaakt wordt tussen effect en schade. De commissie [Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad] deelt deze benadering niet en heeft hiervoor in eerdere publicaties argumenten aangedragen (...)

In Sectie 15 van het BioInitiative Rapport wordt gewag gemaakt van de paradox dat zwakke elektromagnetische (EM-)velden worden gebruikt in medische en therapeutische toepassingen. Daarmee wordt aangetoond dat het lichaam zwakke EM-signalen [ver onder de geldende limieten] herkent en erop reageert [= biologisch effect]. De FDA (*Food and Drugs Administration*) die diverse van deze apparaten heeft goedgekeurd is zich terdege van deze 'paradox' bewust, aldus het BioInitiative Werkgroep.

Het onderscheid tussen effect en schade is *theoretisch* weliswaar juist, maar de Gezondheidsraad (GR) gebruikt dit rationele construct om verwarring te creëren. In het geval van de negatieve biologische effecten veroorzaakt door de EM-straling van mobieltjes (en andere draadloze technologie) is de correlatie tussen langdurig en veelvuldig gebruik van een mobieltje (enerzijds) en hersenkanker en gehoorzenuwtumoren (anderzijds) zó overvloedig in tal van wetenschappelijke studies aangetoond dat er geen tijd meer is voor getheoretiseer. Hersenkanker is een schadelijk effect. Punt uit! Lees in dit verband ook de publicatie *De blokkendoos, membranen en de Gezondheidsraad* op de website van het Nationaal Platform Stralingsrisico's (www.stralingsrisicos.nl): duidelijker kan de onwetenschappelijke basishouding van de Gezondheidsraad (en WHO) niet worden uitgelegd!

Ingrijpen van hogerhand in het belang van de volksgezondheid is geboden. Heldere, eerlijke voorlichtingscampagnes om de burger/consument te informeren en harde voorzorgsmaatregelen zijn noodzakelijk. Zo snel mogelijk!

Karel & Caroline doen op grond van diepgaand onderzoek een boekje open over de effecten van het gebruik van draadloze apparatuur.

Dit boek is geschreven voor de leek: gecompliceerde technische informatie is omgezet in voor eenieder begrijpelijke taal, gemakkelijk te lezen en met humor gebracht. Met vele handige tips om de gezondheidsrisico's van mobieltjes en draadloos internet in te dammen. En praktijkinformatie

over zendmasten en antennes in je woonwijk en de schadelijkheid ervan voor de volksgezondheid. Voorts wordt uitgebreid aandacht besteed aan onderwerpen als elektrosensibiliteit en draadloos internet (WLAN/WiFi) thuis en op school.

Als je dit boek uit hebt, weet je alles over de onzichtbare risico's van mobieltjes, de snoerloze DECT-telefoon, draadloos internet en de magnetron. We hoeven ons mobieltje niet in te leveren, maar wakker worden is het parool. Wie zich niet informeert, heeft grote kans dat hij draadloze technologie in huis haalt met op termijn schadelijke gevolgen voor lichaam en geest. Wij hebben dit boek geschreven om de ongerustheid over de gezondheidseffecten van straling weg te nemen door inzicht en bewustzijn te creëren over de explosieve toename van draadloze apparatuur in ons dagelijkse leven.

- ▶ In dit boek vind je alles over de risico's van
 - bellen met je mobieltje
 - draadloos internet (WLAN/WiFi)
 - het gebruik van mobieltjes door kinderen
 - WiFi op school: kinderen als proefkonijn
 - zendmasten en antennes in je woonwijk
 - de snoerloze huistelefoon (DECT)
 - de magnetron of microgolfoven
 - hoogspanningslijnen
 - elektrische toepassingen thuis
- ▶ Thema's als
 - DNA-schade door gepulste straling
 - verband tussen hersenkanker en mobiel bellen
 - verband tussen autisme en elektromagnetische straling
 - bouw- en woonbiologie en woningsanering
 - mysterieuze verdwijnziekte van bijenvolken door straling
 - doorbraken in wetenschappelijk onderzoek
- ▶ En praktische tips voor je gezondheid betreffende
 - het gebruik van mobieltjes
 - draadloos internetten
 - bescherming tegen straling
 - elektrostress in je woning
 - leven onder hoogspanning

